

NORMY ZASADY I POLITYKA OCHRONY DZIECI

**W NIEPUBLICZNYM PRZEDSZKOLU INTEGRACYJNYM
ZGROMADZENIA SIÓSTR MIŁOSIERDZIA ŚW. WINCENEGO A PAULO
W PĘCHERACH-ŁBISKACH**

Pęchery - Łbiska 2019

Dokument do użytku wewnętrznego

SPIS TREŚCI

I.	Preambuła	3
II.	Praktyka wychowawcza w myśli św. Wincentego à Paulo i św. Ludwika de Marillac.....	3
III.	Niepubliczne Przedszkole Integracyjne Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Pęcherach- Łbiskach.....	4
IV.	Cel dokumentu <i>Normy Zasady i Polityka Ochrony Dzieci</i>	6
V.	Postanowienia ogólne	9
VI.	Objaśnienie pojęć	9
VII.	Procedura naboru, weryfikacji i szkolenia personelu.....	12
VIII.	Zasady ochrony danych osobowych i wizerunku dziecka.....	12
IX.	Zasady dostępu wychowanków do internetu.....	14
X.	Normy i zasady w przedszkolu.....	14
XI.	Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka - działania profilaktyczne w zakresie bezpieczeństwa dzieci	20
XII.	Zasady reagowania na wiadomość lub oznaki krzywdzenia dziecka.....	22
XIII.	Procedury interwencji.....	28
XIV.	Ochrona dziecka w sytuacji podejrzeń lub zaistnienia krzywdzenia	31
XV.	Monitoring stosowania <i>Norm Zasad i Polityki Ochrony Dziecka</i>	34
XVI.	Przepisy końcowe	35
XVII.	ZAŁĄCZNIKI.....	37

I. PREAMBUŁA

*„ Człowiek jest wielki nie przez to, co posiada, lecz przez to, kim jest,
nie przez to, co ma, lecz przez to, czym dzieli się z innymi. ”*

Jan Paweł II

Jako placówka katolicka za podstawę wychowania przyjęliśmy chrześcijański system wartości oraz chrześcijańską wizję osoby, zapewniając naszym wychowankom zindywidualizowany wszechstronny rozwój.

Nasze przedszkole jest przedszkolem katolickim, prorodzinnym, gdzie panuje atmosfera życzliwości, przyjaźni i otwartości na drugiego człowieka. Działania wychowawcze opierają się na systemie wartości chrześcijańskich z uwzględnieniem wartości uniwersalnych i treści patriotycznych. Absolwenci przedszkola są dobrze przygotowani do podjęcia nauki w szkole podstawowej, cenią środowisko, w którym żyją, dostrzegają jego piękno.

Normy Zasady i Polityka ochrony dzieci w Przedszkolu w Pęcherach-Łbiskach zmierzają do tego, by głos każdego dziecka, nawet tego najsłabszego, był silny i skuteczny w wołaniu o uznanie praw i potrzeb.

Każde dziecko jest radością, jest bezwzględnie wartością w oczach Boga. Ogromną troską Przedszkola w Pęcherach-Łbiskach jest staranie, by wszelkie działania pracowników placówki we współpracy ze środowiskiem lokalnym i rodzicami były świadectwem tej wartości i czyniły ją bardziej czytelną i oczywistą dla całego społeczeństwa.

II. PRAKTYKA WYCHOWAWCZA W MYŚLI ŚW. WINCENTEGO A PAULO I ŚW. LUDWIKI DE MARILLAC

Św. Wincenty a Paulo i św. Ludwika de Marillac, Założyciele Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia w pismach dotyczących posługi wśród dzieci, mówią iż „służba ta jest miła Bogu”, podkreślając jednocześnie jakim niebezpieczeństwem jest brak sumienności w posługiwaniu tym dzieciom. Zachęcając Siostry do gorliwości zapewniają, że jest ona bardzo zasługująca w oczach Bożych. W szczegółowych wskazaniach dotyczących opieki nad

dziewczętami i chłopcami powierzonymi opiece Sióstr, św. Założyciele, dają wyraz trosce o ich prawidłowy rozwój fizyczny, moralny a także o przygotowanie do samodzielności i życiowej zaradności oraz o zdrowie. Przestrzegają przed popadaniem opiekunek w złość względem dzieci, zaznaczając że konieczne karcenie powinno być czynione za pomocą słów, surowej miny lub wyrazu niezadowolenia a nie bicia. Już w siedemnastowiecznej rzeczywistości oczywistym dla św. Założycieli było znaczenie jakie ma dla rozwoju dziecka rozpoznawanie ich zainteresowań i skłonności. Byli oni przekonani iż rękojmą dobrego rozpoznania potrzeb i możliwości dziecka jest wnikliwa, uważna obserwacja oraz atmosfera zaufania i bezpieczeństwa budowana poprzez łagodność i serdeczność opiekunek.

Współczesna opieka nad dziećmi nadal czerpie z ideału św. Wincentego i św. Ludwiki, dla których niezbywalną była godność każdego dziecka, nawet tego, które w ówczesnych realiach było całkowicie pozbawione praw i odarte z godności. Owocem ich przekonania, że każde dziecko jest darem i drzemie w nim dobro, są liczne instytucje powstałe w XVII w., które z niewielkimi przeobrażeniami przetrwały do naszych czasów.

Na przestrzeni wieków zmianom uległy metody pracy i założenia wychowawcze. Cieszymy się dostępnością fachowych pomocy i zabiegamy o profesjonalne przygotowanie zawodowe. Wszystko to jednak z tych samych racji, które przyświecały św. Wincentemu i św. Ludwice – z przekonania, że każdy człowiek, nawet ten najmniejszy i najbardziej bezbronny jest obrazem Boga.

III. NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE INTEGRACYJNE ZGROMADZENIA SIÓSTR MIŁOSIERDZIA ŚW. WINCENTEGO A PAULO W PĘCZERACH - ŁBISKACH

Przedszkole w Łbiskach jest placówką, która funkcjonuje w systemie oświaty. Przedszkole podejmuje działania edukacyjne, opiekuńcze, wychowawcze a także działania na rzecz kształtowania poczucia własnej wartości dziecka. Wprowadza podstawowe zasady funkcjonowania w grupach społecznych poprzez ustalanie praw i obowiązków oraz naukę ich respektowania. Dzieci uczą się współdziałania w grupie, co daje im możliwość docenienia wartości wspólnego dzieła i pracy zespołowej. Przedszkole prowadzi planowy proces wychowawczy oparty na najważniejszych wartościach – dzieci uczą się odróżniać dobro od zła. Katalog wartości obejmuje także: piękno, prawdę, miłość, przyjaźń, współdziałanie, odpowiedzialność, szacunek, tolerancję, zdrowie, przyrodę, ojczyznę. Kształtowanie

tożsamości narodowej i kulturowej dziecka oparte jest na tradycjach rodzinnych oraz kulturze regionu i narodu.

Nasze cele zawarliśmy w wypracowanej przez grono pedagogiczne Koncepcji Pracy z Misją i Wizją placówki oraz Programie Rozwoju.

Misja

- Zapewniamy indywidualny, wszechstronny rozwój dzieciom zdrowym i dzieciom o specjalnych potrzebach edukacyjnych uwzględniając ich możliwości rozwojowe i potrzeby.
- Zwracamy szczególną uwagę na dzieci wymagające większej pomocy: mniej sprawne intelektualnie, pozbawione odpowiednich warunków rodzinnych, sieroty, dzieci z rodzin wielodzietnych i z rodzin uzależnionych, dzieci zaniedbane i ubogie.
- Tworzymy bezpieczne warunki do wspólnej zabawy i nauki w przedszkolu i w ogrodzie oraz kształtujemy u swych wychowanków prawidłowe nawyki higieniczne i żywieniowe.
- Wspomagamy dzieci w rozwijaniu uzdolnień i zainteresowań.
- Kształtujemy odporność emocjonalną konieczną do radzenia sobie w trudnych sytuacjach oraz dojrzałość społeczną potrzebną w nawiązywaniu prawidłowych relacji.
- Doradzamy i wspieramy rodziny w wychowaniu, integrujemy oddziaływania wychowawcze domu rodzinnego i przedszkola.
- Uwrażliwiamy dzieci na wartości duchowe, dbamy o rozwijanie osobistego kontaktu z Bogiem, kształtujemy umiejętność odróżniania dobra od zła.
- Przygotowujemy dzieci do osiągnięcia stanu gotowości szkolnej.

Wizja

- Jesteśmy placówką opiekuńczo-wychowawczo-dydaktyczną o charakterze integracyjnym.
- Jako placówka katolicka za podstawę wychowania przyjmujemy chrześcijański system wartości oraz chrześcijańską wizję osoby.

- Zapewniamy naszym wychowankom zindywidualizowany wszechstronny rozwój w radosnym, przyjaznym, dającym poczucie bezpieczeństwa i pełnej akceptacji środowisku przedszkolnym, nasze dzieci poznają siebie i świat.
- Podążamy za dzieckiem wspierając je w rozwoju metodami dobranymi do jego indywidualnych potrzeb i możliwości.
- Staramy się naszą wiedzą, doświadczeniem i sercem aktywnie uczestniczyć w kształtowaniu się dojrzałej w sensie fizycznym, psychicznym i duchowym osoby.

Nasze zasady

- Budowanie procesu wychowania na wartościach BÓG, CZŁOWIEK, RODZINA.
- Rozwijanie kontaktu z Bogiem.
- Indywidualizowanie pracy z dziećmi ze względu na ich możliwości rozwojowe i potrzeby.
- Stosowanie różnorodnych form i metod pracy w celu stymulowania wszechstronnego rozwoju, aktywności i samodzielności.
- Wspieranie dzieci w odkrywaniu i rozwijaniu zdolności i zainteresowań.
- Podążanie za dzieckiem bez pośpiechu i nacisku.
- Kształtowanie w dzieciach postawy szacunku i akceptacji dla niepełnosprawności oraz gotowości niesienia pomocy słabszemu.
- Wspieranie i doradzanie rodzicom, integrowanie oddziaływań wychowawczych domu rodzinnego i przedszkola.

IV. CEL DOKUMENTU NORMY ZASADY I POLITYKA OCHRONY DZIECI W NIEPUBLICZNYM PRZEDSZKOLU INTEGRACYJNYM ZGROMADZENIA SIÓSTR MIŁOSIERDZIA ŚW.WINCENTEGO A PAULO W PĘCHERACH - ŁBISKACH

Podstawa prawna:

- *Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie ogólne ONZ 20 listopada 1989 r. (Dz.U. 1991.120.526 z póź. zm.)*
- *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, Art. 174 ust 1. i 5., Art. 175.*

- „Prewencja nadużyć seksualnych wobec dzieci i młodzieży i osób niepełnosprawnych w pracy duszpasterskiej i wychowawczej Kościoła w Polsce”. Tekst przyjęty podczas 365. Zebrania Plenarnego KEP, Warszawa, 10-11 czerwca 2014 r.
- Wytyczne dotyczące wstępnego dochodzenia kanonicznego w przypadku oskarżeń duchownych o czyny przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia. Tekst przyjęty podczas 365. Zebrania Plenarnego KEP, Warszawa, 10-11 czerwca 2014 r. z aneksami. NOWELIZACJA.2017-1
- *Prowincjalne Normy Ochrony Dzieci, Niepełnosprawnych i Osoby w Podeszłym Wieku przed Krzywdzeniem.*
- **Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 roku** (Dz. U. 1997.78.483) – zapisy regulują ochronę dziecka przed przemocą, wyzyskiem i demoralizacją.
- **Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela** (Dz. U. 2014.191, t.j. z późn. zm.) – zapisy regulują obowiązki nauczyciela oraz postępowania dyscyplinarnego wobec niego.
- **Ustawa z dnia 7 września 1991 r. - o systemie oświaty** (Dz. U. 2004.256.2572, t.j. z późn. zm.) – w tym dokumencie zawarte są obowiązki placówki oświatowej, w tym uprawnienia dyrektora placówki.
- **Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy** (Dz. U. 2015.583, t.j.) – ustawa regulująca relację pomiędzy rodzicami a dzieckiem oraz rodzicami i placówką oświatową, a także władzę rodzicielską, kontakty rodzica z dzieckiem i reprezentację dziecka.
- **Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny** (Dz. U. 1997.88.553 z późn. zm) oraz **Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego** – akty prawne regulujące m.in. interwencję w przypadku popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka (w szczególności art. 240 k.k i 304 k.p.k).
- **Ustawa z dnia 17 listopada 1964r. – Kodeks postępowania cywilnego** (Dz. U. 2014.101, t.j. z późn.zm.) – akt prawny regulujący m.in.

interwencję w przypadku zagrożenia dobra dziecka, w tym jego zaniedbywania.

- ***Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawie nieletnich*** (Dz.U. 2014.382, t.j.) – ustawa regulująca m.in. interwencję w przypadku popełnienia czynu karalnego przez dziecko lub przejawiania przez nie objawów demoralizacji.
- ***Ustawa z dnia 20 września 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”*** (Dz. U. 2011.209.1245) (Dz. U. 2005.180.1493 z późn.zm.) – ustawa regulująca m.in. interwencję w przypadku stwierdzenia przemocy w rodzinie.
- ***Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. – o prawie autorskim i prawach pokrewnych*** (Dz. U. 2006.90.631, t.j. z późn. zm.) – ustawa w oparciu o którą można stworzyć regulacje dotyczące ochrony wizerunku dziecka w placówce.
- ***Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny*** (Dz. U. 2014.121, t.j.) – zakres regulacji dotyczących ochrony dóbr osobistych dziecka.

A. Celem dokumentu *Normy Zasady i Polityka Ochrony Dzieci w Niepublicznym Przedszkolu Integracyjnym Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Pęcherach-Łbiskach* jest:

- uzgodnienie sposobów realizowania przez pracowników Przedszkola obowiązków, w sposób zapewniający opiekunom dzieci nabycie moralnej pewności co do stosowania w Przedszkolu praktyk opartych na rzetelnej wiedzy merytorycznej i profesjonalnej ocenie potrzeb rozwojowych wychowanków oraz wynikających z najwyższych standardów bezpieczeństwa,
- wypracowanie przejrzystych reguł postępowania pracowników Przedszkola w codziennych sytuacjach, zapewniających trafne i natychmiastowe stosowanie przez nich procedur zapewniających dzieciom poczucie bezpieczeństwa i ochronę,
- eliminowanie ryzyka ukształtowania w dzieciach postaw i zachowań potęgujących prawdopodobieństwo stania się ofiarą lub sprawcą przemocy.

V. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Normy Zasady i Polityka Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem w Niepublicznym Przedszkolu Integracyjnym Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia Św. Wincentego a Paulo

w Pęcherach-Łbiskach jest dokumentem wewnętrznym Przedszkola prowadzonego przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo Prowincja Warszawska. Po ogłoszeniu dokument ten obowiązuje wszystkich pracowników Przedszkola.

2. Nieprzestrzeganie głównych zasad postępowania traktowane będzie jako naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych i prawnych z wszystkimi wynikającymi stąd konsekwencjami, z rozwiązaniem stosunku pracy włącznie i powiadomieniem odpowiednich służb.

VI. OBJAŚNIENIE POJĘĆ

Niepubliczne Przedszkole Integracyjne Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia Św. Wincentego a Paulo w Pęcherach-Łbiskach – to placówka niepubliczna dla dzieci w wieku przedszkolnym prowadzona przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo, Prowincja Warszawska. Siedzibą Przedszkola jest budynek w Pęcherach-Łbiskach przy ul. Chrobrego 80, dalej zwany przedszkolem.

Dyrektor – osoba mianowana przez organ prowadzący, odpowiedzialna za bieżącą działalność Przedszkola.

Pracownik - osoba zatrudniona w Przedszkolu na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia.

Wychowawca /Nauczyciel – pracownik Przedszkola, którego zadaniem jest prowadzenie zajęć o charakterze dydaktycznym, opiekuńczym i wychowawczym, czy to na podstawie stosunku pracy, czy umowy cywilnoprawnej, czy w charakterze wolontariatu.

Wolontariusz, praktykant, stażysta – osoby wspierające pracę nauczycieli w sprawowaniu opieki nad dziećmi, lub osoby dorosłe zdobywające doświadczenie zawodowe. Z uwagi na podejmowane zadania w placówce są zobowiązani do przestrzegania przepisów zawartych w niniejszym dokumencie.

Wychowanek /dziecko - osoba powierzona trosce nauczycieli Przedszkola na podstawie przepisów obowiązującego prawa. Jednakowe zasady ochrony stosuje się wszystkich wychowanków.

Pomoc wychowawcy/nauczyciela – to osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, której zadaniem jest pomoc wychowawcy/ nauczycielowi w zapewnieniu dzieciom właściwej opieki podczas pobytu w przedszkolu.

Opiekun wychowanka – osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego przedstawiciel ustawowy (rodzic/opiekun prawny) lub inna osoba uprawniona na podstawie przepisów szczególnych lub orzeczenia sądu (w tym: rodzina zastępcza)

Zgoda Opiekuna wychowanka – zgoda co najmniej jednego z opiekunów wychowanka. W przypadku braku porozumienia między opiekunami wychowanka należy poinformować opiekunów o konieczności zgodnej deklaracji lub potrzebie rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinno-opiekuńczy.

Krzywdzenie dziecka - popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika placówki, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie. Krzywdzeniem dziecka jest każda forma przemocy stosowana względem niego lub w jego obecności.

Przemoc - Rodzaje przemocy :

Fizyczna - naruszanie nietykalności fizycznej.

Psychiczna - naruszenie godności osobistej.

Wykorzystanie seksualne - naruszenie intymności. Wykorzystywanie seksualne dzieci to aktywność seksualna z udziałem dziecka (do 15 roku życia), podjęta przez dorosłego, nastolatka lub dziecko. Sprawca ma przewagę wiekową, fizyczną lub intelektualną nad swoją ofiarą.

Ekonomiczna - naruszenie własności.

Zaniedbanie - naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich.

Przemoc fizyczna - naruszanie nietykalności fizycznej. Przemoc fizyczna jest intencjonalnym zachowaniem powodującym uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko, np.: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy,

włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp.;

Przemoc psychiczna - naruszenie godności osobistej. Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby np.: obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, itp. Przemoc psychiczna jest najczęstszą formą przemocy i jest trudna do udowodnienia,

Przemoc ekonomiczna - naruszenie własności. Przemoc ekonomiczna wiąże się z celowym niszczeniem czyjejś własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby, np.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.

Zaniedbanie - naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich. Jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np.: nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.; **Zaniedbanie to także:** nie zaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka przez rodzica lub opiekuna; nie zapewnianie mu odpowiedniego jedzenia, uwagi, miłości, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa.

Wykorzystanie seksualne dzieci - naruszenie intymności. to aktywność seksualna z udziałem dziecka (do 15 roku życia), podjęta przez dorosłego, nastolatka lub dziecko. Sprawca ma przewagę wiekową, fizyczną lub intelektualną nad swoją ofiarą.

Przemoc seksualna polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu. Np.: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych.

Cyberprzemoc - wszelka przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych – komunikatorów, czatów, stron internetowych, blogów, SMS-ów, MMS-ów. Np.: wysyłanie wulgarnych e-maili i SMS-ów, kłótnie internetowe, publikowanie i rozsyłanie ośmieszających informacji, zdjęć i filmów, podszywanie się pod inną osobę, obraźliwe komentowanie wpisów na blogu, przesyłanie linków z obraźliwymi zdjęciami i filmikami znajomym.

VII. PROCEDURA NABORU, WERYFIKACJI I SZKOLENIA PERSONELU

Podstawa prawna:

- *Ustawa z dnia 16 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. poz. 862 z późn. Zm.), art. 21*

1. Względem osoby ubiegającej się o zatrudnienie w Przedszkolu zostaje wszczęta procedura rekrutacyjna, umożliwiająca rozpoznanie motywacji, kwalifikacji i zdatności kandydata do zatrudnienia. Procedura rekrutacyjna stanowi (załącznik 1) do niniejszego dokumentu.

2. Dyrektor, przed zatrudnieniem pracownika zweryfikuje, czy kandydat do zatrudnienia nie jest wpisany w Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym.

3. Wszyscy pracownicy, wolontariusze, praktykanci, stażyści Przedszkola, zostaną zapoznani z treścią niniejszego dokumentu co zostanie przez każdego potwierdzone podpisem Deklaracji respektowania Norm Zasad i Polityki Ochrony Dzieci w Niepublicznym Przedszkolu Integracyjnym Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia Św. Wincentego a Paulo w Pęcherach-Łbiskach (załącznik 2).

4. Dyrektor Przedszkola podejmie starania by pracownicy wzięli udział w stosownych szkoleniach, umożliwiających nabycie koniecznej wiedzy i kompetencji na potrzeby rzetelnej realizacji niniejszych postanowień.

VIII. ZASADY OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH I WIZERUNKU DZIECKA

Podstawa prawna:

- *Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst pierwotny: Dz. U. 1997 r. Nr 133 poz. 883) (tekst jednolity: Dz. U.*

2002 r. Nr 101 poz. 926) (tekst jednolity: Dz. U. 2014 r. poz. 1182)
(tekst jednolity: Dz. U. 2015 r. poz. 2135, 2281) (tekst jednolity: Dz. U.
2016 r. poz. 922)

- *Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. 2006.90.631 t.j. z późn. zm.)*

1.Przedszkole gromadząc i przetwarzając dane osobowe wychowanków i ich rodzin stosuje się do przepisów obowiązującego prawa.

2.Przedszkole uznając prawo wychowanka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku wychowanka.

3.Pracownikowi Przedszkola nie wolno, bez zgody opiekuna wychowanka, umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku wychowanka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu) na terenie Przedszkola lub podczas uroczystości i spotkań wyjazdowych organizowanych przez Przedszkole.

4.Jeżeli wizerunek wychowanka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenia publiczne, imprezy masowe, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekuna wychowanka na utrwalanie wizerunku wychowanka nie jest wymagana.

5.Wytyczne dotyczące utrwalania i publikowania wizerunku dziecka (zdjęcia, filmy):

- Osobą utrwalającą materiał z wykorzystaniem wizerunku dziecka jest nauczyciel przedszkola lub inna osoba uwiarygodniona.

- Wizerunek dziecka, zwyczajnie, utrwalany jest za pomocą sprzętu stanowiącego wyposażenie Przedszkola. W wyjątkowych sytuacjach dopuszcza się korzystanie z prywatnego sprzętu wychowawców. Jednakże, w takim przypadku, po przeniesieniu materiału na nośnik stanowiący wyposażenie Przedszkola należy usunąć go trwale z prywatnych aparatów.

- Obraz wizerunku wychowanka powinien zawsze stanowić wyraz szacunku dla jego wartości i godności.

- Wszyscy wychowankowie muszą być ubrani.

- Zarejestrowane obrazy powinny się koncentrować na czynnościach wykonywanych przez wychowanków i w miarę możliwości przedstawiać grupy wychowanków, a nie pojedyncze osoby.

- Nie utrwała się wizerunku wychowanka (pomimo pisemnej zgody opiekunów) jeśli w bieżącej sytuacji wychowanek odmawia swojej zgody).

- W publikacjach używa się tylko imion wychowanków; nie należy ujawniać zbyt wielu szczegółów dotyczących ich miejsca zamieszkania czy zainteresowań.

6. Zabrania się publikowania zdjęć wychowanków na prywatnych kontach pracowników Przedszkola.

IX. ZASADY DOSTĘPU WYCHOWANKÓW DO INTERNETU

Podstawa prawna

- *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo Oświatowe, art.1, p.21 i 22, art. 27.*

1. Przedszkole kształtuje u wychowanków umiejętność posługiwania się technologiami informatyczno-komunikacyjnymi.

2. Przedszkole umożliwia dzieciom dostęp do internetu.

3. Na terenie Przedszkola dostęp dziecka do internetu możliwy jest pod nadzorem nauczyciela na przeznaczonych do tego komputerach. Jako forma zajęć dydaktycznych prezentujących dzieciom urządzenia. Dzieci nie korzystają z urządzeń samodzielnie.

4. Przedszkole upowszechnia wśród uczniów wiedzę o bezpieczeństwie oraz kształtuje właściwe postawy wobec zagrożeń związanych z korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych.

X. NORMY I ZASADY W PRZEDSZKOLU

Podstawa prawna:

- *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo Oświatowe, art.1, p.21 i 22, art. 27.*
- *Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. 2014, poz.191, t.j. z późn. zm.)*

- *Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie ogólne ONZ 20 listopada 1989 r. (Dz.U. 1991.120.526 z póź. zm.)*

1. Normy i Zasady w Przedszkolu to swoisty kodeks, zbiór zasad postępowania, których dobór i treść wynika z troski o szeroko pojęte dobro dziecka, zarówno w aspekcie rodzinnym, instytucjonalnym jak i ogólnospołecznym. Normy i Zasady stanowią konsensus obowiązującego prawa i prawideł wynikających z wieloletniego doświadczenia pracy z dziećmi.

2. Każdy pracownik Przedszkola respektuje prawa wychowanków oraz kieruje się zasadami:

A. Poszanowania godności dziecka:

Zabiegamy z należytą troską o:

- ochronę dzieci przed wszelkimi formami ośmieszania, dyskryminacji i wykluczenia
- zachowanie dyskrecji w sprawach wychowanka i jego rodziny,
- szanowanie przekonań i woli wychowanka i jego opiekunów w kwestiach światopoglądowych z jednoczesną, jasną deklaracją placówki jako miejsca wychowania w duchu wiary rzymskokatolickiej. ,
- pracownicy wobec dziecka nie stosują takich zachowań jak ośmieszanie, dyskryminowanie czy wykluczenie.

Niedopuszczalne jest:

- publiczne omawianie deficytów dziecka, jego trudności rodzinnych i niepowodzeń,
- omawianie spraw i sytuacji dziecka z osobami z poza grona wychowawców, w sposób pozwalający zidentyfikować dziecko, którego rozmowa dotyczy,
- zobowiązanie dziecka do tajemnicy i milczenia w jakiegokolwiek sprawie,
- stosowanie przymusu słownego lub fizycznego w celu nakłonienia dziecka do wykonania czynności, której podjęcia odmawia z jakiegokolwiek powodu,
- podawanie dziecka jako antyprzykładu dla innych wychowanków.

B. Poszanowania prywatności dziecka:

Zabiegamy z należytą troską o:

- włączanie opiekunów w realizację zadań statutowych Przedszkola,

- wyjaśnianie trudności dotyczących dziecka stwarzając mu możliwość wypowiedzenia własnego zdania,
- poszanowanie intymności i potrzeby indywidualnego odpoczynku,
- wspieranie dziecka w realizacji czynności samoobsługowych i higienicznych gdy wymaga tego poziom jego funkcjonowania, stosując możliwie najmniej ingerencyjną formę wsparcia z zamysłem stopniowego uniezależniania go w tym zakresie.

Niedopuszczalne jest:

- zobowiązanie się wobec dziecka do zachowania tajemnicy w sprawach dotyczących zagrożenia dobra wychowanka,
- przeszukiwanie, niszczenie lub udostępnianie innym osobom własności dziecka bez zgody dziecka lub jego opiekunów,
- wyręczanie lub nadzorowanie bezpośrednio wychowanków podczas realizacji czynności samoobsługowych i higienicznych w przypadku gdy nie wymaga tego ich poziom funkcjonowania,
- zamykanie na klucz drzwi podczas zajęć indywidualnych (wychowawczych, terapeutycznych lub samoobsługowych) lub realizowanie ich w innych niż wskazane pomieszczeniach).

C.Przyjaznej komunikacji z wychowankiem:

Zabiegamy z należytą troską o:

- wypracowanie zrozumiałej formy komunikacji wzajemnej – właściwej do możliwości psychofizycznych wychowanka umożliwiającej mu, jasne wyrażenie swojej akceptacji lub sprzeciwu,
- przekazanie wychowankowi w zrozumiały sposób wiedzy o jego prawach i obowiązkach oraz możliwościach uzyskania pomocy,
- kreowanie sytuacji umożliwiających dialog pracownika z wychowankiem oparty na szacunku i akceptacji.

Niedopuszczalne jest:

- zwracanie się pracowników do wychowanka stosując ksywki i przezwiska,
- stosowanie zarówno przez pracowników jak i rówieśników obraźliwych lub ośmieszających epitetów, zwłaszcza podkreślających stygmaty niepełnosprawności,

- komunikowanie się z wychowankiem stosując groźby, zastraszając lub krzycząc,
- ignorowanie lub powierzchowne traktowanie zgłaszanej przez wychowanka potrzeby kontaktu lub pomocy,
- faworyzowanie grupy/wychowanka lub kierowanie się uprzedzeniami i stereotypami wyrażane werbalnie lub niewerbalnie,
- nierozważne i nadmierne okazywanie wychowankowi zainteresowania jego fizycznością i wyglądem (zarówno w formie uznania jak i krytyki),
- nieuzasadnione prowokowanie kontaktu dotykowego z wychowankiem, w szczególności klepanie w pośladki, branie na kolana, obejmowanie, całowanie,
- budowanie relacji intymnych, a także obrażanie się na wychowanka.

D.Wspierania kreatywnej aktywności wychowanka:

Zabiegamy z należytą troską o:

- pomoc wychowankowi w rozpoznaniu i rozwijaniu jego zainteresowań,
- przekazanie wychowankowi w zrozumiały sposób rzetelnej wiedzy o zasadach bezpiecznego realizowania swoich zainteresowań oraz możliwości samodzielnego pozyskiwania nowej wiedzy i umiejętności w tym zakresie,
- motywowanie wychowanków do udziału w konkursach i wydarzeniach lokalnych w zakresie ich zainteresowań oraz promowanie ich osiągnięć.

Niedopuszczalne jest:

- bagatelizowanie osiągnięć wychowanków oraz porównywanie ich wytworów,
- lekceważenie inicjatywy wychowanka w zakresie aktywności własnej,
- niszczenie wytworów wychowanków w ich obecności,
- przyzwalanie na stosowanie środków psychoaktywnych przez wychowanka, przemilczanie tego faktu a zwłaszcza częstowanie wychowanka substancjami psychoaktywnymi.

E.Odpowiedzialności wychowanka za swoje postępowanie:

Zabiegamy z należytą troską o:

- zapoznanie wychowanka z obowiązującymi w placówce normami i zasadami oraz konsekwencjami naruszania ustalonych regulaminów,

- zapoznanie wychowanka z jego prawami i możliwościami uzyskania pomocy w przypadku gdy zostaną one naruszone,
- wdrażanie wiedzy i umiejętności chroniących wychowanka przed bezradnością w sytuacjach zagrażających jego bezpieczeństwu i chroniących go przed nieświadomym naruszeniem granic innych osób.

Niedopuszczalne jest:

- stosowanie kar cielesnych lub groźbą ich zastosowania,
- izolowanie w pomieszczeniu zamkniętym na klucz, przytrzymywanie drzwi, krępowanie ruchów poprzez wiązanie, (dopuszczalne jest fizyczne przytrzymanie wychowanka silnie wzburzonego w celu uniknięcia przez niego urazów, lub w obronie bezpieczeństwa innych wychowanków lub własnego),
- kreowanie w świadomości wychowanka bezwzględnego prymatu osób dorosłych nad małoletnimi,
- ukrywanie przed osobami odpowiedzialnymi za naruszenia przez wychowanka obowiązujących zasad, nawiązywanie indywidualnych porozumień „dogadywanie się” z wychowankiem,
- świadome doprowadzanie wychowanka do eskalacji zachowań niepożądanych.

F.Współodpowiedzialności pracowników Przedszkola za rozwijanie możliwości psychofizycznych dzieci:

Zabiegamy z należytą troską o:

- wnikliwe rozpoznanie potrzeb rozwojowych wychowanków w tym dzieci ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi, projektowanie działań maksymalnie angażujących zasoby Przedszkola,
- okazywanie wychowankom jednakowej troski o ich dobro i rozwój,
- eliminowanie barier emocjonalnych i organizacyjnych, utrudniających wychowankom samodzielne funkcjonowanie i ekspresję,
- stosowanie właściwych (możliwie najmniej ingerencyjnych) form wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Niedopuszczalne jest:

- wyręczanie wychowanków w działaniach samoobsługowych i na własną rzecz, które mieszczą się w granicach ich możliwości,
- bagatelizowanie lub przemilczanie przez pracowników dostrzeżonych symptomów krzywdzenia wychowanka (domowego, instytucjonalnego lub rówieśniczego),
- składanie wychowankom niemożliwych lub wątpliwych do zrealizowania obietnic,
- bierność lub opieszałość pracowników w podejmowaniu działań na rzecz rozwoju lub zabezpieczenia wychowanka w sytuacji zagrażającej lub budzącej wątpliwości o dobrostan wychowanka, w szczególności przez wychowawców grupy.

G.Kreatywności podejmowanych działań:

Zabiegamy z należytą troską o:

- poszukiwanie nowatorskich i autorskich metod pracy, najbardziej adekwatnych dla rozpoznanych potrzeb rozwojowych wychowanków,
- aktualizowanie zasobów edukacyjnych i doposażanie Przedszkola,
- wdrażanie nowych form przekazu i komunikacji również z wykorzystaniem technologii informatycznej.

Niedopuszczalne jest:

- zaniechanie działań terapeutycznych, wychowawczych i socjalizacyjnych na rzecz wychowanka pod pretekstem jego niewyuczalności lub braku zainteresowania,
- zaniechanie własnego rozwoju zawodowego,
- przesadne dążenie do perfekcji w szczególności związane z przedmiotowym traktowaniem wychowanków powierzonych trosce pracownika,
- krytyka i ocenianie działań innych pracowników w obecności wychowanków,
- udostępnianie wychowankom pod jakimkolwiek pozorem, materiałów filmowych, audio lub obrazów o obscenicznej treści, promujących agresję lub stosowanie środków psychoaktywnych,
- nawiązywanie w cyberprzestrzeni kontaktu z wychowankami lub ich opiekunami, których częstotliwość, zażyłość lub jakość narusza zasady określone przepisami niniejszego dokumentu.

H.Otwartości na środowisko lokalne:

Zabiegamy z należytą troską o:

- zapoznanie wychowanka i jego opiekunów z katalogiem instytucji i sposobami uzyskania w nich adekwatnej pomocy,
- rozpoznanie i angażowanie zasobów środowiska rodzinnego i lokalnego w rozwój wychowanka,
- umożliwianie wychowankom promocji własnej twórczości w środowisku lokalnym,
- nawiązywanie i podtrzymywanie kontaktów z innymi placówkami oświatowymi na rzecz wzajemnej integracji (gościnne występy, wspólne spotkania integracyjne) i wymiany doświadczeń,
- promowanie wolontariatu.

Niedopuszczalne jest:

- zaniechanie podejmowania inicjatyw na rzecz integracji ze środowiskiem lokalnym,
- dopuszczenie do współpracy w Przedszkolu osób niewiarygodnych i niekompetentnych,
- pozostawianie wychowanków pod wyłączną opieką osób nie będących pracownikiem Przedszkola
- udostępnianie danych osobowych, wizerunku lub wytworów wychowanka z pominięciem obowiązujących przepisów.

XI. ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE NA CZYNNIKI RYZYKA - DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA DZIECI

Podstawa prawna:

- *Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59) – art. 26, art. 84 ust. 2 pkt 1 i ust. 3.*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej*

przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356).

1. Znajomość czynników zagrażających oraz rzetelna analiza własnego środowiska, jest podstawą skutecznych i trafnie dobranych działań profilaktycznych na rzecz ochrony wychowanków przed wystąpieniem przemocy zarówno rówieśniczej, rodzinnej jak i instytucjonalnej.

2. Szczególna troska pracowników powinna być skierowana na wychowanków, w przypadku których następuje kumulacja czynników z pośród cech charakteryzujących grupę ryzyka.

Cechy rodziny stanowiące czynniki ryzyka:

- funkcjonowanie rodziny w warunkach długotrwałego stresu społeczno-ekonomicznego
- choroba psychiczna rodziców, nadużywanie substancji odurzających, problemy prawne
- izolacja społeczna,
- zaburzone relacje małżeńskie rodziców, przemoc domowa pomiędzy partnerami
- niska samoocena dorosłych i słaba kontrola zachowania
- rodzice, którzy zostali wychowani w rodzinach, w których dochodziło do przemocy
- patriarchalny klimat rodziny
- słaba komunikacja wewnątrz rodziny
- brak respektowania granic intymności, zbyt otwarte lub zbyt restrykcyjne podejście do seksualności
- rodziny zrekonstruowane, „nieszczęśliwy dom”
- deprywacja społeczna (funkcjonowanie rodziny w warunkach ograniczonych możliwości zaspokajania jej różnego rodzaju potrzeb: materialnych, zdrowotnych, relacji społecznych
- przemoc i patologia w środowisku zamieszkania rodziny

Cechy dziecka stanowiące czynniki ryzyka:

- niepełnosprawność intelektualna - dzieci z niepełnosprawnością intelektualną są kilkakrotnie bardziej narażone na doświadczenie przemocy niż pełnosprawni rówieśnicy.; zagrożenie to wzrasta proporcjonalnie ze stopniem niepełnosprawności i ograniczeniami samodzielności,

- zaburzenia komunikacji, które utrudniają zgłoszenie dyskomfortu, poczucia braku, niezaspokojonej potrzeby, krzywdy, czy poczucia zagrożenia;

- dzieci o biernej osobowości;

Niektóre *cechy opieki instytucjonalnej*, jeśli nie zostaną odpowiednio przemyślane i zaprogramowane mogą zwiększyć ryzyko wystąpienia przemocy wobec dzieci, której sprawcami mogą być również pracownicy. Ze szczególną troską należy pochylić się nad następującymi zagadnieniami:

- granice nietykalności i intymności dziecka – wymaga się ich jasnego określenia

i konsekwentnego respektowania

- narzędzia ochrony dzieci i młodzieży - wymaga się ich opracowania, wdrożenia

i badania ich efektywności

- struktura organizacyjna – wymaga się opracowania organizacji uwzględniającej specyfikę pracy z dzieckiem z niepełnosprawnością z jednoczesnym zapewnieniem kontroli bezpieczeństwa i ochrony wychowanków.

3. Przedszkole w Pęcherach-Łbiskach to instytucja, której struktury organizacyjne są jasne i wynikają z profesjonalnego, wieloletniego doświadczenia pracy z wychowankami. Wychowawcy grup to pracownicy kompetentni, którym stawia się wymagania związane z koniecznością rozwoju zawodowego i wysokim poziomem kultury osobistej oraz pedagogicznego etosu. Obowiązujące w placówce normy postępowania są czytelne i znane zarówno pracownikom jak i wychowankom oraz ich opiekunom. Placówka w zależności od potrzeb bada poziom bezpieczeństwa. Koncepcja pracy Przedszkola to efekt otwartego dialogu przedstawicieli organu prowadzącego, pracowników Przedszkola oraz rodziców i przedstawicieli środowiska lokalnego.

XII. ZASADY REAGOWANIA NA WIADOMOŚĆ LUB OZNAKI KRZYWDZENIA DZIECKA

Podstawa prawna:

- *Ustawa z dnia 23 marca 2017 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny, art. 240 §1 k.k. oraz art. 304 § 1 k.p.k, art. 572 k.p.c. (Kodeks postępowania cywilnego)*
- *Ustawa z dnia 20 września 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września*

2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2011.209.1245) (Dz.u. 2005.180.1493 z późn. zm.)

1.Oznaki przemocy fizycznej:

Zwróć uwagę gdy:

Wychowanek:

- ma widoczne obrażenia ciała (poparzenia, ugryzienia, siniaki, złamania kości), których pochodzenie trudno wyjaśnić,
- boi się opiekuna, wychowawcy lub rówieśnika,
- wzdryga się , kiedy podchodzi do niego osoba dorosła
- podawane przez niego wyjaśnienia dotyczące ran i siniaków wydają się nieprawdopodobne.

Opiekun lub wychowawca:

- podaje sprzeczne lub nieprzekonujące wyjaśnienia obrażeń wychowanka, bądź w ogóle odmawia wyjaśnień,
- poddaje dziecko surowej fizycznej dyscyplinie,
- nadużywa alkoholu i narkotyków.

2.Oznaki przemocy psychicznej

Zwróć uwagę gdy:

Wychowanek:

- zachowuje się w sposób nieadekwatny do wieku (w sposób zbyt dorosły lub zbyt infantylny),
- mówi o dziecku w negatywny sposób, na przykład używając określeń takich jak: „głupi”, „idiota”, „gówniarz”,wykazuje zaburzenia jedzenia (niedojada, nadmiernie się objada, wymiotuje),
- moczy się lub zanieczyszcza kałem (w sytuacjach nieusprawiedliwionych poziomem funkcjonowania psychomotorycznego lub czynnikami zdrowotnymi),

- wykazuje dużą niezaradność w samoobsłudze bez uzasadnienia w zaburzeniach dotyczących funkcji psychomotorycznych,
- samookalecza się,
- ma problemy ze snem, nocne koszmary, boi się spać,
- ma objawy hipochondrii, hysterii, obsesji lub fobii.

Opiekun lub wychowawca:

- ciągle obwinia, poniża i strofuje dziecko,
- nie interesuje się lub bagatelizuje problemy dziecka,
- otwarcie odrzuca dziecko,
- faworyzuje rodzeństwo lub innych wychowanków,
- w oczekiwaniach i wymaganiach wobec dziecka nie bierze pod uwagę jego realnych możliwości i granic wynikających z niepełnosprawności,
- nadużywa alkoholu lub narkotyków.

3.Oznaki wykorzystania seksualnego

Zwróć uwagę gdy:

Wychowanek:

- przejawia dziwne bądź nietypowe dla swojego wieku zachowania seksualne (np.: jest nadmiernie pobudzony, dużo mówi o seksie, w zabawach i rysunku dominuje tematyka seksualna),
- odmawia się przebierania w towarzystwie innych, np. przed zajęciami sportowymi,
- okazuje spadek zainteresowania dotychczas lubianymi zajęciami, wycofanie,
- ma trudności z chodzeniem lub siadaniem, doświadcza bólu intymnych części ciała,
- posiada nagły przyпіływ gotówki lub prezentów.

Opiekun lub wychowawca:

- przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym (np.: podczas zabawy, podczas zabiegów higienicznych),

- nadużywa alkoholu lub narkotyków,
- nie utrzymuje relacji z osobami spoza rodziny,
- przejawia nadopiekuńczość w stosunku do dziecka, ogranicza jego kontakty z rówieśnikami.

4.Oznaki zaniedbania

Zwróć uwagę gdy:

Wychowanek:

- często jest nieobecny bez wiarygodnego usprawiedliwienia,
- nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, szczepień, leków, okularów itp,
- często przyjeżdża z domu brudne bez najpotrzebniejszych przyborów,
- przyjeżdża z domu w odzieży nieadekwatnie dobranej do pogody,
- nie okazuje bliskim przywiązania lub podejmuje zachowania ryzykowne,
- unika zapraszania bliskich na uroczystości okolicznościowe w Przedszkolu,

Opiekun:

- nie interesuje się losem dziecka ani działaniami na jego rzecz podejmowanymi w Przedszkolu,
- jest apatyczny lub pogrążony w depresji,
- często, nie dociera na umówione spotkania, nie uczestniczy w wydarzeniach okolicznościowych Przedszkola,
- bagatelizuje lub zaprzecza potrzebom zgłaszanym w imieniu lub na rzecz swojego dziecka.

5.Oznaki cyberprzemocy

Zwróć uwagę gdy:

Wychowanek:

- zmienia swoje zachowanie, sposób bycia np.: dotychczas radosne, energiczne dziecko może stać się apatyczne, niechętnie do podejmowania codziennych czynności,
- okazuje złość zdenerwowanie, podczas lub po korzystaniu z telefonu, sieci,

- w tajemnicy i sekrecie utrzymuje wydarzenia związane z częstym korzystaniem z telefonu;
- wycofuje się z relacji z rodziną, bliskimi i rówieśnikami,
- reaguje nerwowo, jest zestresowane

1. Występowanie pojedynczego objawu, na ogół, nie jest dowodem, na to, że dziecko doświadcza krzywdzenia. Jeśli jednak symptom powtarza się, bądź kilka objawów występuje jednocześnie, prawdopodobieństwo, że mamy do czynienia z przemocą wobec dzieci zdecydowanie wzrasta. Podejrzenie, że dziecko doświadcza przemocy jest szczególnie uzasadnione, gdy z objawami u dziecka współwystępują określone zachowania opiekunów lub innych osób dorosłych – domniemyanych sprawców przemocy.

2. Krzywdzenie dziecka w rodzinie może przybrać następujące formy:

- Przemoc fizyczna i psychiczna

- Zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie - działania i zaniechanie podejmowane przez rodziców/opiekunów/inne osoby, pod których opieką dziecko pozostaje w domu rodzinnym (np. zaniedbanie higieny, zdrowia, żywienia dziecka, niedostosowanie ubioru dziecka do warunków atmosferycznych, brak właściwego nadzoru nad wypełnianiem przez dziecko obowiązku przedszkolnego, negatywne nastawianie dziecka przeciwko drugiemu rodzicowi/jego rodzinie)

- Inne przestępstwo na szkodę dziecka (np. wykorzystywanie seksualne, w tym również: komercyjne wykorzystywanie seksualne), zgwałcenie małoletniego, rozpijanie małoletniego, grooming, porwanie małoletniego, porzucenie małoletniego, pornografia dziecięca, niealimentowanie małoletniego

3. Krzywdzenie wychowanka przez pracownika Przedszkola może przybrać formy:

- Przestępstwo na szkodę dziecka (np. przemoc fizyczna, wykorzystywanie seksualne, znęcanie)

- Pozostałe negatywne zachowania względem dziecka –np. ośmieszanie dziecka, dyskryminowanie dziecka, nierówne traktowanie, niedocenianie dziecka, ignorowanie problemów i potrzeb dziecka, nadmierna krytyka, zawstydzanie, stawianie nieadekwatnych do wieku i możliwości rozwojowych dziecka oczekiwań, oczernianie dziecka i jego środowiska rodzinnego

4.Przemoc rówieśnicza może przejawiać się: groźbami, znieważaniem, naruszeniem nietykalności cielesnej, zmuszaniem do wykonania określonych czynności, niszczeniem rzeczy innego dziecka. Szczególną formą przemocy rówieśniczej jest cyberprzemoc - wszelkie formy przemocy dokonywane z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych, czyli internetu oraz urządzeń elektronicznych.

5.Wiadomość o doświadczaniu przemocy pracownik może otrzymać z różnych źródeł: od samego wychowanka ofiary przemocy, od niekrzywdzącego rodzica lub rówieśnika wychowanka, będącego powiernikiem doświadczanej przez niego krzywdy.

6.Zadaniem pracownika nie jest rozstrzygnięcie, czy podejrzenia lub oskarżenia są zasadne. Wdrożenie odpowiednich norm nie może być uzależnione od osobistego przekonania o winie sprawcy. Wszystkie podejrzenia i zarzuty muszą być traktowane poważnie i trzeba je rozstrzygać zgodnie z procedurami przewidzianymi w niniejszym dokumencie, w Kodeksie postępowania karnego, Kodeksie postępowania cywilnego, Ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich, jak i w prawie kanonicznym, współpracując z właściwymi organami w zakresie odpowiednich kompetencji. Dany wypadek należy skonfrontować z normami Kościoła lokalnego dotyczącymi nadużyć w stosunku do małoletnich i postępować zgodnie z nimi (załącznik 4).

7.Osoba, która nabrała podejrzeń o krzywdzeniu wychowanka (rówieśniczym, domowym, instytucjonalnym), ma obowiązek zawiadomienia dyrektora Przedszkola i stosowania odpowiednich procedur. Nie należy prowadzić „własnego śledztwa”.

8.Nie każdy pracownik Przedszkola musi być bezpośrednio zaangażowany w rozwiązanie trudnej sytuacji wychowanka. Jednak uwaga całego otoczenia, wrażliwość i troska o dobro dziecka gwarantuje, że niepokojące objawy zostaną zauważone a jasno określone procedury reagowania, z uwzględnieniem stopnia odpowiedzialności wynikającej z pełnionych zadań służbowych, będą warunkiem uzyskania właściwej pomocy przez wychowanka.

9.Niedopuszczalnym jest by w toku wyjaśniania podejrzenia krzywdzenia wychowanka, w czasie udzielania mu pomocy lub w innych okolicznościach pozwalających na identyfikowanie osób, których sprawa dotyczy, wypowiadać się publicznie w celu wyjaśniania, komentowania, przedstawiania własnej lub domniemanej wersji wydarzeń.

XIII. PROCEDURY INTERWENCJI

Podstawa prawna:

- *Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz.U. 1997.88.553 z póź.zm)*
- *Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego*
- *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawie nieletnich (Dz.U. 2014.382, t.j)*
- *Ustawa z dnia 17 listopada 1964r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. 2014.101, t.j. z późn.zm.)*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017r. w sprawie publicznych placówek oświatowo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania, (§37 ust.1 p.2, §44 ust.1 i 2, §45, p.2)*
- *Ustawa z dnia 20 września 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2011.209.1245) (Dz.u. 2005.180.1493 z późn. zm.)*
- *Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2017 r. poz. 1189 i 2203*
- *Wytyczne dotyczące wstępnego dochodzenia kanonicznego w przypadku oskarżeń duchownych o czyny przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia. Tekst przyjęty podczas 365. Zebrania Plenarnego KEP, Warszawa, 10-11 czerwca 2014 r. z aneksami. NOWELIZACJA.2017-1*

1.W przypadku pozyskania przez pracowników Przedszkola informacji o krzywdzeniu dziecka przez jego opiekunów należy niezwłocznie podjąć kroki interwencyjne, które zabezpieczą dobro dziecka. Równoległe do działań związanych z działaniami

podejmowanymi wewnątrz placówki, mającymi na celu udzielenie wsparcia dziecku, należy w uzasadnionych przypadkach, uruchomić procedurę zewnętrzną.

2.Procedura wewnętrznej interwencji uruchamiana jest w przypadku rozpoznania zagrożenia dobra dziecka w rodzinie lub oznak zaniedbywania. Procedura wewnętrznej interwencji przewiduje spotkanie dyrektora Przedszkola z zespołem wychowawczym grupy i opiekunami wychowanka w celu rozpoznania przyczyn zaistniałych trudności oraz ustalenia sposobu zaradzenia im w celu niezwłocznej poprawy sytuacji dziecka. Celem współpracy Przedszkola z opiekunami wychowanka jest również ustalenie zakresu i sposobów wsparcia opiekunów w dążeniu do trwałej poprawy sytuacji rodzinnej poprzez przeciwdziałanie rozpoznanym przyczynom zaistniałej sytuacji.

3.W przypadku gdy opiekunowie nie będą chcieli uczestniczyć w spotkaniach lub też nie będą stosowali się do przyjętych wspólnie zasad, należy uruchomić procedurę zewnętrzną - wystąpić do sądu rodzinnego i opiekuńczego z wnioskiem o wgląd w sytuację dziecka/rodziny.

4.Procedura zewnętrznej interwencji, przewidująca wystąpienie do sądu o zbadanie sytuacji dziecka następuje w przypadku, gdy częstotliwość i jakość kontaktów wychowanka z opiekunami wskazuje na trwałą przeszkodę w wykonywaniu władzy rodzicielskiej lub na rażące zaniedbanie przez opiekunów obowiązków wobec wychowanka.

5.Procedura zewnętrznej interwencji, przewidująca uruchomienie procedury Niebieskiej Karty podejmowana jest w przypadku podejrzenia stosowania przemocy fizycznej lub psychicznej względem dziecka w rodzinie. Wszczęcie procedury Niebieskiej Karty następuje przez wypełnienie formularza Niebieska Karta – A. Do wypełnienia formularza Niebieska Karta - A, zobowiązany jest dyrektor Przedszkola, gdy w toku prowadzonych przez Przedszkole działań statutowych poweźmie podejrzenie o stosowaniu przemocy w rodzinie.

6.W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka informacja o tym fakcie powinna zostać niezwłocznie przekazana dyrektorowi Przedszkola, który niezwłocznie zgłosi podejrzenie popełnienia przestępstwa na policji lub pisemnie zawiadomi właściwą miejscowo prokuraturę (ze względu na miejsce popełnienia przestępstwa).

16.Interwencja w przypadku krzywdzenia dziecka ze strony pracownika placówki przewiduje etap wewnętrzny i zewnętrzny.

7.Procedury interwencji na poziomie wewnętrznym w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia faktu krzywdzenia wychowanka przez pracownika Przedszkola przewidują

konieczność zgłoszenia tego zdarzenia dyrektorowi Przedszkola, którego zadaniem jest przeprowadzenie rozmowy wyjaśniającej okoliczności z pracownikiem podejrzanym lub oskarżonym o krzywdzenie a w razie konieczności również z krzywdzonym dzieckiem. W sytuacjach uzasadnionych dobrem dziecka, rozmowę z wychowankiem lub/i jego opiekunami może przeprowadzić, po upoważnieniu przez dyrektora, wychowawca grupy wychowawczej.

8. Z pracownikiem, który dopuścił się krzywdzenia dziecka należy spisać protokół ustaleń, zawierający szczegółowe rozwiązania mające na celu powstrzymanie dalszego krzywdzenia.

9. W przypadku podejrzenia, iż osobą odpowiedzialną za przemoc lub nadużycie wobec wychowanka jest pracownik Przedszkola, na czas przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego Dyrektor odsunie taką osobę od pełnienia obowiązków wymagających bezpośrednich kontaktów z wychowankami, w sposób nie narażający jej na utratę reputacji. W przypadku analogicznych podejrzeń wobec Dyrektora, stosowne działania podejmuje organ prowadzący.

10. Jeśli oskarżenia o przemoc lub nadużycie wobec wychowanka okażą się bezpodstawne, pracownik Przedszkola lub Dyrektor zostanie niezwłocznie przywrócony do pełnienia swoich dotychczasowych obowiązków. W takim przypadku przedsięwzięte zostaną jednocześnie przez Dyrektora (Organ Prowadzący) wszelkie środki, aby zaistniała sytuacja nie odbiła się negatywnie na sytuacji pracownika lub Dyrektora, pod adresem którego skierowane zostały bezpodstawne zarzuty.

11. Wobec pracownika-wychowawcy, który swoim zachowaniem uchybił godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom zawartym w treści art. 6 Karty Nauczyciela może zostać wszczęte postępowanie dyscyplinarne.

12. W przypadku, gdy zostanie powzięte podejrzenie, że pracownik dopuszcza się przestępstwa na szkodę dziecka, Dyrektor ma obowiązek niezwłocznego zawiadomienia o powyższym policji lub też właściwej miejscowo prokuratury.

13. W porządku prawnym Kościoła (postępowanie wstępne) rozstrzygnięcie w sprawach przestępstw seksualnych popełnionych przez duchownych wobec osób niepełnoletnich jest zastrzeżone dla Kongregacji Nauki Wiary (Motu Proprio Sacramentorum sanctitatis tutela z 21 maja 2010 r., art. 6 § 1). Do najcięższych przestępstw tego rodzaju prawo Kościoła zalicza: - przestępstwo przeciw szóstemu przykazaniu Dekalogu popełnione przez duchownego z niepełnoletnim poniżej osiemnastego roku życia (z niepełnoletnim zrównana jest osoba, która trwale jest niezdolna posługiwać się rozumem),

- nabywanie, albo przechowywanie lub upowszechnianie w celach satysfakcji seksualnej obrazów pornograficznych przedstawiających małoletnich poniżej czternastego (w państwowym kodeksie karnym ta granica wynosi 18 lat) roku życia przez duchownego – w jakikolwiek sposób i za pomocą jakiegokolwiek urzędnika.

- pokrzywdzony lub jego opiekunowie prawni są informowani o obowiązku zgłoszenia sprawy do państwowych organów ścigania lub robi to osoba przyjmująca zgłoszenie.

14. Każdy pracownik Przedszkola, który dowiaduje się o fakcie przemocy rówieśniczej, powinien zgłosić sprawę do dyrektora Przedszkola. Interwencja powinna uwzględnić plan pomocy dziecku, będącemu ofiarą, jak i środki zaradcze względem dziecka będącego sprawcą oraz względem dzieci będących świadkami zdarzenia.

Interwencja powinna obejmować etap wewnętrzny, a w uzasadnionych przypadkach również zewnętrzny. Podejmowana procedura prawna zależna jest od wieku dziecka – sprawcy i charakteru popełnionego przez nie czynu. Cenzurę wiekową, związaną ze ścieżką interwencji zewnętrznej, wprowadza ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich.

15. Jeżeli wdrożenie powyższych kroków przyniesie oczekiwany efekt, procedura interwencji może się zakończyć. Jeżeli zastosowanie zaproponowanych kroków wewnątrz placówki nie przyniesie oczekiwanego rezultatu, należy wszcząć procedurę zewnętrzną.

XIV. OCHRONA DZIECKA W SYTUACJI PODEJRZEŃ LUB ZAISTNIENIA KRZYWDZENIA

Podstawa prawna:

- *Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997.78.483)*
- *Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (dz.u> 2014.101, t.j. z późn. zm.)*

1.Podstawowym celem działań podjętych po zaistnieniu podejrzenia krzywdzenia wychowanka lub po stwierdzenia takiego faktu jest ochrona ofiary.

2.Wychowanek może sam wybrać osobę, której zwierzy się ze swoich problemów. Powiernikiem, którego obdarzy zaufaniem i na wsparcie, którego liczy, może być pracownik niezwiązany bezpośrednio z pracą wychowawczą. Dlatego każda osoba dorosła – pracownik Przedszkola, zobowiązany jest do zapoznania się z procedurami reagowania na podejrzenie stosowania przemocy i zasadami wdrażania tych procedur z uwzględnieniem granic odpowiedzialności właściwych dla pełnionych obowiązków. Niedopuszczalnym jest

zaniechanie podjęcia stosownych działań, lub zobowiązanie się przed wychowankiem do zachowania tajemnicy.

3. W kontakcie z dzieckiem, ofiarą krzywdzenia należy wyrazić swoją troskę poprzez:

- deklarację, że się jej/jemu wierzy,
- danie szansy na ujawnienie obaw,
- upewnienie wychowanka, że dobrze uczynił podjmując rozmowę o doznawanej krzywdzie,
- bez względu na formę i okoliczności doznanej krzywdy należy wychowankowi mocno podkreślić, że nie jest winien zaistniałej sytuacji,
- nie należy potępiać sprawcy ale dobitnie potępić zło stosowania jakiegokolwiek formy przemocy,
- nie należy przesadzać w reakcjach lecz zachować profesjonalny dystans przy jednoczesnej empatii.

4. Celem rozmowy z wychowankiem, ofiarą przemocy jest nie tylko zebranie informacji o trudnym dla niego wydarzeniu, ale przede wszystkim udzielenie mu wsparcia.

5. Spotkanie z wychowankiem – ofiarą przemocy przeprowadzone bez należytego przygotowania może powtórnie strauumatyzować ofiarę. Dlatego bezwzględnie należy:

- zaplanować wystarczającą ilość czasu, gdy podejmuje się rozmowę,
- słuchać jak powiernik a nie jak dochodzeniowiec
- słuchać by zrozumieć czego potrzebuje osoba poszkodowana

Natomiast należy wystrzegać się:

- składania obietnic, których nie można dotrzymać,
- wkładania słów w usta wychowankowi, który się zwierza. Należy zapewnić mu komfort mówienia własnymi słowami,
- przerywania, by wyrazić własne komentarze i porównania,
- pomniejszania znaczenia tego co się wydarzyło,
- zakładania z góry jakie będą reakcje i odpowiedzi.

6. Szczególnej troski i duszpasterskiej opieki wymagają wychowankowie, w przypadku których sprawcą przemocy jest osoba duchowna lub zakonna. Skutkiem takich doświadczeń może być:

- niezdolność do modlitwy, włączania się w religijne wydarzenia,
- irracjonalny lęk przed Bogiem
- poczucie grożącej kary ze strony Boga z nieznanym powodów,
- duchowe zagubienie,
- zafałszowanie obrazu siebie jako osoby godnej miłości.

Celem pomocy udzielanej ofierze jest min. pomoc w odbudowaniu zaufania do wspólnoty Kościoła oraz granic osobistej nietykalności.

7.Cech ofiary przemocy nabywa również dziecko, które nie doświadcza bezpośrednio krzywdzenia lecz jest świadkiem przemocy. Specyficzne trudności z jakimi może się mierzyć to: brak rozumienia własnych trudnych emocji (smutku, zdenerwowania, poczucia bezradności), nadmiernie krytyczna samoocena, zablokowanie emocjonalne. Wymaga ono troskliwej uwagi i kompetentnej pomocy psychologicznej.

8.Rozmowa z dzieckiem powinna być zawsze zakończona sporządzeniem notatki służbowej. Należy dokładnie zapisać treść rozmowy i słowa, użyte przez dziecko i przez osobę prowadzącą. Nie należy jednak tworzyć notatki w trakcie spotkania. Podczas rozmowy z dzieckiem należy całkowicie skoncentrować się na kontakcie z nim.

9.Pomoc udzielana ofierze krzywdzenia nie ma na celu pomniejszenia krzywdy, lecz uaktywnienie pozytywnych zasobów wzrostu, które są w stanie uruchomić proces zdrowienia, wzmacniany doświadczeniem bezinteresownej miłości i troski otoczenia.

10.Podstawowym elementem chroniącym w percepcji dziecka jest akceptujący, silny rodzic. W przypadku ujawnienia krzywdzenia wychowanka w rodzinie czy poza nią, nieodzowny jest kontakt z opiekunami lub niekrzywdzącym opiekunem.

11.Gdy sprawcą przemocy nie jest rodzic, informacja, że dziecko doświadczyło lub prawdopodobnie doświadczyło krzywdzenia może wywołać u niekrzywdzącego opiekuna silne reakcje emocjonalne (np. lęk, złość, poczucie winy). Należy zadbać, aby ujawniły się one w rozmowie z profesjonalistą, a nie w obecności dziecka.

12.Opiekun, aby chronić swoje dziecko i być dla niego wsparciem, w rozmowie z profesjonalistą potrzebuje zapewnienia iż:

- może swojemu dziecku pomóc i sam uzyskać niezbędną ku temu pomoc profesjonalnych służb,

- fakt, że dziecko zwierzyło się obcej osobie nie świadczy o jego braku zaufania do rodziców, lecz o tym, że ich kocha i chciało ich chronić,
- fakt, że rodzic nie zauważył objawów krzywdzenia nie kwestionuje jego znaczenia dla dalszej pomocy dziecku,
- to, co się stało, nie musi mieć długotrwałego wpływu na dziecko i na rodzinę.

13. Gdy sprawcą przemocy jest drugi z rodziców, należy unikać oceniania i krytyki. Dla dobra dziecka nieodzownym jest pozyskanie niekrzywdzącego rodzica do dalszej pracy nad ochroną dziecka. Jeżeli jest realna szansa na podjęcie takiej współpracy, należy poinformować go, jakie są dalsze procedury postępowania w takich sytuacjach (pomoc psychologiczna i socjalna dla dziecka i rodziny, w uzasadnionych przypadkach poinformowanie przez rodzica prokuratury i zwrócenie się o pomoc do sądu rodzinnego oraz ewentualną pomoc medyczną dla dziecka);

14. Rozmowa pracownika Przedszkola (dyrektora lub delegowanej osoby) z rodzicem krzywdzonego wychowanka powinna być zakończona zawarciem konkretnej umowy: co rodzic powinien zrobić i w jakim terminie, oraz jakie kroki podejmie Przedszkole, jeśli rodzic nie wywiąże się z tych ustaleń; jeżeli rodzic odmawia współpracy i pewnym jest, że nie będzie chronił dziecka, obowiązkiem osoby prowadzącej rozmowę jest poinformowanie go, że Przedszkole zawiadomi Sąd Rodzinny, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie lub Prokuraturę o niepokojącej sytuacji dziecka.

15. Jeżeli zachodzi prawdopodobieństwo, że doświadczana przez dziecko przemoc poważnie zagraża jego zdrowiu lub życiu, należy przede wszystkim jak najszybciej zawiadomić o tym fakcie policję lub prokuraturę. Zawiadomienia z ramienia Przedszkola dokonuje dyrektor.

16. Należy pamiętać, że pomoc dziecku krzywdzonemu nie kończy się w momencie zawiadomienia organów wymiaru sprawiedliwości. Dla profesjonalistów zaczyna się wtedy praca z dzieckiem i rodziną nad poprawą sytuacji dziecka.

XV. MONITORING STOSOWANIA NORM ZASAD I POLITYKI OCHRONY DZIECKA

Podstawa prawna:

- *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. (Dz.U. 2005 Nr 180 poz. 1493)*

1. Osobą odpowiedzialną za Normy Zasady i Politykę Ochrony Dziecka w Niepublicznym Przedszkolu Integracyjnym Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Pęcherach-Łbiskach jest dyrektor Przedszkola lub osoba wyznaczona przez dyrektora.

2. Osoba, o której mowa w p.73 jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji Polityki, za reagowanie na sygnały naruszania Polityki, proponowanie zmian w Polityce, oraz przeprowadzanie wśród pracowników Przedszkola ankiety monitorującej poziom realizacji Polityki wg. potrzeb.

3. W ankiecie monitorującej poziom realizacji Polityki w Przedszkolu pracownicy mogą proponować zmiany zapisów Polityki oraz wskazywać naruszenia Polityki w Przedszkolu.

Wzór ankiety stanowi załącznik do niniejszej Polityki. (załącznik nr 3)

XVI. PRZEPISY KOŃCOWE

1. Normy Zasady i Polityka Niepublicznym Przedszkolu Integracyjnym Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Pęcherach-Łbiskach wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

2. Ogłoszenie nastąpi poprzez prezentację dokumentu na spotkaniu pracowników Przedszkola, co każdy z pracowników potwierdza poprzez podpisanie deklaracji zapoznania się z wymaganiami niniejszego opracowania. Dokument pozostaje do wglądu pracowników i opiekunów wychowanków Przedszkola w Pęcherach-Łbiskach, w kancelarii placówki.

3. Dokument Normy Zasady i Polityka Ochrony Dziecka w Niepublicznym Przedszkolu Integracyjnym Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Pęcherach-Łbiskach będzie okresowo weryfikowany i nowelizowany.

4. Organem upoważnionym do zatwierdzania zmian w zapisach Polityki jest organ prowadzący – Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo Prowincja Warszawska. Propozycje zmian przedstawia organowi prowadzącemu dyrektor Przedszkola w Pęcherach-Łbiskach.

Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo Prowincja Warszawska w dniu: pozytywnie zaopiniowało dokument Normy Zasady i Polityka Ochrony Dzieci w Niepublicznym Przedszkolu Integracyjnym Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Pęcherach - Łbiskach i zadecydowało o wdrożeniu ww. dokumentu w praktykę dzieła wychowawczego prowadzonego przez Zgromadzenie Niepublicznego Przedszkola Integracyjnego w Pęcherach-Łbiskach.

.....
data i miejsce

pieczęć

.....
podpis osoby upoważnionej

XVII. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1

PROCEDURA NABORU I WERYFIKACJI PERSONELU W NIEPUBLICZNYM PRZEDSZKOLU INTEGRACYJNYM ZGROMADZENIA SIÓSTR MIŁOSIERDZIA ŚW. WINCENTEGO A PAULO W PĘCHERACH-ŁBISKACH

Procedura naboru i weryfikacji kadry, zwana także procedurą rekrutacyjną, ma na celu dobór pracowników w Niepublicznym Przedszkolu Integracyjnym Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Łbiskach, gwarantujący realizację celów statutowych Przedszkola, w tym zapewnienie wychowankom bezpieczeństwa. Od pracowników, oprócz kwalifikacji do zajmowania danego stanowiska, wymaga się szacunku dla wartości chrześcijańskich w życiu osobistym i w pracy zawodowej.

ELEMENTY PROCEDURY REKRUTACYJNEJ

1. W doborze pracowników religia i świadectwo życia kandydata do pracy stanowią istotny czynnik weryfikacyjny – art. 183b § 4 Kodeksu Pracy.
2. Istotnym warunkiem właściwego doboru personelu jest rozpoznanie motywacji, kwalifikacji i przydatności kandydatów do zatrudnienia.
3. Należy podjąć wszelkie uzasadnione kroki w celu wykluczenia nieodpowiednich kandydatów, ze szczególnym uwzględnieniem opinii, kwalifikacji zawodowych oraz informacji o przebiegu dotychczasowego zatrudnienia. Kodeks pracy, Ustawa z dnia 26.06.1974 r.
4. Kandydat ma obowiązek przedstawić komplet wymaganych dokumentów, w tym:
 - a. wypełniony kwestionariusz kandydata do zatrudnienia
 - b. w razie ubiegania się kandydata o zatrudnienie (lub umożliwienie działania na zasadzie wolontariatu) na stanowisku, w przypadku którego ustawowo wymagany jest brak karalności lub brak karalności za określoną kategorię przestępstw – aktualnego zaświadczenia o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego,
 - c. dokumenty kwalifikacyjne wymagane do zatrudnienia na danym stanowisku.
5. Dyrektor dokonuje oceny dokumentacji złożonej przez kandydata do zatrudnienia i przeprowadza rozmowę kwalifikacyjną.

6. Dyrektor lub uprawniony pracownik może przeprowadzić test kompetencji pozwalający wybrać właściwego kandydata.

7. Przed podpisaniem umowy o pracę lub porozumienia wolontariackiego kandydat, który pomyślnie przeszedł wszystkie stopnie procedury rekrutacyjnej, ma obowiązek zapoznać się ze statutem Przedszkola w Łbiskach, obowiązującymi regulaminami, z wymaganiami i zakresem obowiązków na danym stanowisku pracy oraz z dokumentem *Normy Zasady i Polityka Ochrony Dziecka w Niepublicznym Przedszkolu Integracyjnym Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Pęcherach-Łbiskach*

8. Wszyscy pracownicy zobowiązani są do podpisania Deklaracji respektowania *Norm Zasad i Polityki Ochrony Wychowanków w Niepublicznym Przedszkolu Integracyjnym Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Pęcherach-Łbiskach*

9. W pierwszych latach zatrudnienia na czas określony pracodawca prowadzi postępowanie sprawdzające, w ramach którego prowadzona jest dalsza weryfikacja kompetencji pracownika.

DEKLARACJA RESPEKTOWANIA NORM ZASAD I POLITYKI OCHRONY WYCHOWANKÓW W NIEPUBLICZNYM PRZEDSZKOLU INTEGRACYJNYM ZGROMADZENIA SIÓSTR MIŁOSIERDZIA ŚW. WINCENTEGO A PAULO W PĘCHERACH-ŁBISKACH

Ja (imię i nazwisko),
zatrudniony w *Niepublicznym Przedszkolu Integracyjnym Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Pęcherach-Łbiskach* oświadczam, że zostałam/em zapoznana/y z dokumentem *Normy Zasad i Polityka Ochrony Dziecka w Niepublicznym Przedszkolu Integracyjnym Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Pęcherach-Łbiskach* rozumiem jego treści i wynikające z niego obowiązki, opisane procedury i grożące mi konsekwencje prawne.

Zobowiązuję się do przestrzegania zasad w nim zawartych, a w szczególności:

1. Zobowiązuję się do traktowania wychowanków z szacunkiem, bez względu na rasę, kolor skóry, płeć, język, religię, poglądy, narodowość, pochodzenie etniczne lub społeczne, majątek, niepełnosprawność, urodzenie lub jakiegokolwiek inne uwarunkowania.
2. Zobowiązuję się nie używać w stosunku do wychowanków języka lub zachowania napastliwego, obraźliwego, seksualnie prowokacyjnego, poniżającego lub nieodpowiadającego normom kultury.
3. Zobowiązuję się nie zapraszać do siebie ani nie być sam na sam z wychowankiem w moim domu, o ile nie byłby w sytuacji bezpośredniego zagrożenia fizycznego lub w niebezpieczeństwie.
4. Zobowiązuję się nie stosować żadnych form karcenia lub kary cielesnej wobec wychowanków.
5. Zobowiązuję się niezwłocznie zgłosić obawy i zarzuty dotyczące aktów przemocy lub wykorzystywania wychowanków, zgodnie z ustalonymi procedurami.

Przyjmuję do wiadomości, że nieprzestrzeganie przeze mnie *Norm Zasad i Polityki Ochrony Dziecka w Niepublicznym Przedszkolu Integracyjnym Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Pęcherach-Łbiskach* traktowane będzie jako ciężkie naruszenie

podstawowych obowiązków pracowniczych z wszystkimi wynikającymi stąd konsekwencjami, z rozwiązaniem stosunku pracy włącznie co potwierdzam własnoręcznym podpisem.

.....

miejsowość, data

.....

własnoręczny podpis

ANKIETA MONITORUJĄCA

1. Czy znasz dokument *Normy Zasady i Polityka Ochrony Dziecka w Niepublicznym Przedszkolu Integracyjnym Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Pęcherach-Łbiskach?*

Tak

Nie

2. Czy zapoznałeś/łaś się z treścią tego dokumentu?

Tak

Nie

3. Czy stosujesz w swojej pracy Politykę?

Tak

Nie

4. Czy w Przedszkolu w według Twojej oceny, przestrzegana jest Polityka?

Tak

Nie

5. Czy zaobserwowałeś/łaś naruszenie *Norm Zasad i Polityki w Niepublicznym Przedszkolu Integracyjnym Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Pęcherach-Łbiskach?*

Tak

Nie

6. Czy masz jakieś uwagi/poprawki do Polityki? Jakiej?

.....

.....

.....

.....

7. Jaki punkt/zagadnienie należałoby do niej włączyć? Dlaczego? Jakie regulacje proponujesz?

.....
.....
.....
.....

8. Czy jakiś punkt/zagadnienie należałoby usunąć? Jaki? Dlaczego?

.....
.....
.....
.....

9. Czy jakiś punkt/ zagadnienie należałoby zmienić? Jaki? Dlaczego? W jaki sposób?

.....
.....
.....
.....

KONFERENCJA EPISKOPATU POLSKI

WYTYCZNE DOTYCZĄCE WSTĘPNEGO DOCHODZENIA KANONICZNEGO W PRZYPADKU OSKARŻEŃ DUCHOWNYCH O CZYNY PRZECIWKO SZÓSTEMU PRZYKAZANIU DEKALOGU Z OSOBĄ NIEPELNOLETNIĄ PONIŻEJ OSIEMNASTEGO ROKU ŻYCIA

Kościół jako wspólnota wiernych troszczy się o zbawienie każdego człowieka i dobro wspólne społeczności, wśród której realizuje swoją misję. Ze względu na Chrystusa jest wrażliwy na wszystko, co służy prawdziwemu dobru człowieka i nie jest obojętny na to, co mu zagraża (por. Jan Paweł II, Encyklika „Redemptor hominis”, nr 13).

Zadaniem wszystkich, którzy pełnią posługę we wspólnotach Kościoła, w sposób szczególny biskupów, prezbiterów, diakonów oraz ich współpracowników i współpracowniczek jest pomagać ludziom, którym służą, by w swoim codziennym życiu znaleźli Boga. Podstawową zasadą tej posługi jest poszanowanie godności każdej osoby na wzór Chrystusa Pana. Szczególnym wymogiem tej zasady jest uznanie i respektowanie prawa wszystkich dzieci oraz młodzieży do tego, by były otoczone troską i szacunkiem oraz wzrastały w środowisku bezpiecznym, wolnym od wykorzystania, manipulacji i przemocy. Każde dziecko, przyjęte z wdzięcznością przez wspólnotę Kościoła jako dar od Boga, jest podmiotem tego niezbywalnego prawa zakorzenionego głęboko w nauczaniu Jezusa. Zobowiązuje to do nieskazitelnie bezinteresownej służby na rzecz duchowego, fizycznego i emocjonalnego rozwoju dzieci i młodzieży oraz wyklucza, aby ktokolwiek z posługujących w Kościele w jakikolwiek sposób naruszał fizyczną lub psychiczną integralność dzieci i młodzieży. Równocześnie zobowiązuje do zaangażowania na rzecz przejrzystości w wyjaśnianiu wszelkich podejrzeń o niewłaściwe zachowania oraz do zapewnienia, że osoby winne naruszeń praw dzieci i młodzieży, niezależnie od pełnionej funkcji lub urzędu, zostaną pociągnięte do odpowiedzialności zgodnie z obowiązującymi normami ustanowionymi przez kompetentną władzę kościelną przy poszanowaniu prawa obowiązującego w Polsce.

Wśród ważnych zadań, które mają na celu zabezpieczenie dobra wspólnego wiernych, w szczególności zaś ochronę dzieci i młodzieży, znajduje się przyjęcie właściwej postawy

wobec przypadków nadużyć seksualnych popełnionych przez duchownych wobec osób małoletnich. W nauczaniu Kościoła, w jego praktyce duszpasterskiej i wychowawczej oraz w jego rozstrzygnięciach dyscyplinarnych, bezpieczeństwo dzieci i młodzieży jest jego szczególną troską oraz integralną częścią dobra wspólnego. Kościół pragnie być przykładem stosowania najlepszych praktyk zarówno w ochronie dzieci i młodzieży jak i w odpowiedzi na krzywdy wyrządzone przez duchownych. Jedyną możliwą reakcją Kościoła na bolesne zjawisko wykorzystania seksualnego osób małoletnich jest rzetelne poszukiwanie prawdy i sprawiedliwości oraz trwanie na ich gruncie. Nadużycia seksualne Kościół uznaje za ciężkie grzechy, domagające się jednoznacznych reakcji także o charakterze dyscyplinarnym wobec osób, którym udowodniono popełnienie takich czynów, podjęcia uzdrawiającego dzieła pokuty, zarówno przez sprawcę, jak i całą wspólnotę Kościoła, naprawienia wyrządzonych krzywd wobec ofiary i wspólnoty oraz dołożenia wszelkich starań, aby podobne sytuacje nie miały miejsca w przyszłości.

Oskarżenia duchownych o czyny przeciwko szóstemu przykazaniu z osobą małoletnią poniżej osiemnastego roku życia mogą również otwierać łatwe pole do nadużyć, z uwagi na wyjątkowe trudności, zarówno w dowodzeniu winy, jak i w wykazaniu niewinności. Kontekstem koniecznym do uwzględnienia w tych sprawach jest ponadto łatwość medialnego wykorzystywania takich faktów, niezależnie od ich udowodnienia lub nie, do podważania autorytetu Kościoła. Powyższe okoliczności sprawiają, że sami duchowni powinni mieć świadomość wyjątkowości każdej z tych sytuacji. Nie może to jednak powodować jakiegokolwiek chęci ukrywania bądź tuszowania takich faktów. Chodzi tu bowiem o czyn zakazany w porządku moralnym, naruszający nadto porządek dyscyplinarny Kościoła, a także stanowiący przestępstwo w prawie polskim.

W porządku prawnym Kościoła rozstrzygnięcie w sprawach przestępstw seksualnych popełnionych przez duchownych wobec osób niepełnoletnich jest zastrzeżone dla Kongregacji Nauki Wiary (Motu Proprio „Sacramentorum sanctitatis tutela” z 21 maja 2010 r., art. 6 § 1). Do najcięższych przestępstw tego rodzaju prawo Kościoła zalicza:

1. przestępstwo przeciw szóstemu przykazaniu Dekalogu, popełnione przez duchownego z niepełnoletnim poniżej osiemnastego roku życia (z niepełnoletnim zrównana jest osoba, która trwale jest niezdolna posługiwać się rozumem);
2. nabywanie albo przechowywanie, lub upowszechnianie w celach satysfakcji seksualnej obrazów pornograficznych, przedstawiających małoletnich poniżej czternastego roku życia, przez duchownego – w jakikolwiek sposób i za pomocą jakiegokolwiek urzędnika.

Z zastrzeżeniem prawa Kongregacji Nauki Wiary do uchylenia przedawnienia w indywidualnych przypadkach, przestępstwo przeciwko szóstemu przykazaniu, popełnione przez duchownego z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia, ulega przedawnieniu po upływie dwudziestu lat od dnia, w którym niepełnoletni ukończył osiemnasty rok życia.

Ponadto kan. 1395 Kodeksu Prawa Kanonicznego przewiduje sankcje karne dla duchownych także za inne czyny popełnione w sferze seksualności, nie podlegające specjalnym regulacjom.

Natomiast w rozumieniu prawa polskiego przestępstwo stanowi m.in. obcowanie seksualne z osobą małoletnią poniżej lat piętnastu (art. 200 § 1 kk), udostępnianie treści pornograficznych małoletniemu poniżej lat piętnastu (art. 200 § 3–5 kk), zgwałcenie osoby poniżej lat piętnastu (art. 197 § 3 ust. 2 kk), wykorzystanie seksualne osoby upośledzonej umysłowo (art. 198 kk), wytwarzanie, rozpowszechnianie i posiadanie treści pornograficznych z udziałem małoletniego poniżej lat piętnastu (art. 202 § 3-4c kk), nawiązywanie przy pomocy sieci teleinformatycznych kontaktu z małoletnim poniżej lat piętnastu w celu wykorzystania seksualnego (art. 200a kk), a także nadużycie stosunku zależności lub zaufania wobec małoletniego albo w zamian za udzielenie lub obietnicę korzyści majątkowej lub osobistej wobec małoletniego w celu wykorzystania seksualnego (art. 199 kk). Przestępstwa tego typu ścigane są na wniosek osoby pokrzywdzonej bądź z urzędu i ulegają przedawnieniu nie wcześniej niż po ukończeniu przez ofiarę 30 roku życia. Na podstawie art. 240 kk, każdy mając wiarygodną wiadomość o usiłowaniu lub dokonaniu czynu zabronionego, określonego w art. 197 § 3 lub 4 kk, art. 198 kk, art. 200 kk ma obowiązek zawiadomienia organów ścigania. Niewypełnienie takiego obowiązku jest zagrożone karą pozbawienia wolności do lat trzech.

Zgodnie z art. 16 Motu Proprio „Sacramentorum sanctitatis tutela”, do zadań ordynariusza (kan. 1717 KPK) lub hierarchy (kan. 1468 KKKW) należy przeprowadzenie wstępnego dochodzenia kanonicznego, którego celem jest potwierdzenie prawdopodobieństwa zaistnienia przestępstwa, czyli zasadności oskarżenia, a w przypadku uzyskania takiego potwierdzenia przekazanie dokumentacji Stolicy Apostolskiej.

W celu przyścia z pomocą osobom, mającym prowadzić wstępne dochodzenie kanoniczne, Konferencja Episkopatu Polski wydała 20 czerwca 2009 roku Wytoczne, które – po uwzględnieniu doświadczeń Kościoła powszechnego z ostatnich kilku lat, a szczególnie

Wytycznych Prefekta Kongregacji Nauki Wiary z dnia 16 maja 2011 roku – niniejszym dokumentem zostają na nowo ogłoszone jako obowiązujące w Kościele katolickim w Polsce.

1. Celem wstępnego dochodzenia kanonicznego jest zbadanie faktów i okoliczności oraz poczytalności domniemanego sprawcy czynu przeciwko szóstemu przykazaniu wobec osób niepełnoletnich poniżej osiemnastego roku życia, a także poznanie i formalne opisanie prawdy, przygotowanie właściwej dokumentacji oraz uniemożliwienie ewentualnej kontynuacji przestępstwa (jeżeli zostałyby uprawdopodobnione) i ułatwienie naprawienia zła.
2. Kompetentnym do przyjęcia i prowadzenia sprawy jest właściwy przełożony kościelny, który – zapoznawszy się osobiście ze sprawą – powinien powierzyć jej prowadzenie odpowiedniemu kapłanowi lub powołanej przez siebie komisji. Osoba oskarżająca może zgłosić się zarówno do przełożonego osoby oskarżanej, jak i – jeśli zachodzi ku temu odpowiednia racja (np. odległość) – do biskupa diecezjalnego swego miejsca zamieszkania. W takiej sytuacji biskup diecezjalny miejsca zamieszkania podejmie stałą współpracę z przełożonym osoby oskarżanej, którego kompetencje pozostają nienaruszone.
3. Ofiarę seksualnego wykorzystania, jak i jej bliskich, należy otoczyć właściwą troską duszpasterską, zapewniając poczucie bezpieczeństwa, wolę życzliwego wysłuchania i przyjęcia prawdy, ułatwienie – jeśli jest taka potrzeba – uzyskania specjalistycznej pomocy duchowej i psychologicznej, w przekonaniu, że osoba ta, ujawniając swoje cierpienie, również pomaga Kościołowi w uzdrowieniu naruszonego ładu moralnego. Przełożony kościelny powinien okazywać gotowość udzielenia pomocy duchowej i psychologicznej, o czym mowa w Aneksie nr 1 do niniejszego dokumentu nt. pomocy ofiarom.
4. Osobie oskarżającej należy wyraźnie przypomnieć o jej obowiązku złożenia doniesienia do organów ścigania, zgodnie z wszystkimi przepisami prawa polskiego. Jeśli osoba oskarżająca tego jeszcze nie uczyniła, obowiązek ciąży także na przyjmującym zgłoszenie.
5. Pierwszą informację na temat zarzucanego duchownemu czynu należy dokładnie zweryfikować z zachowaniem tajności. Otrzymywane w tego rodzaju sprawie listy, także korespondencja elektroniczna, a szczególnie informacje telefoniczne itp., powinny stanowić jednak podstawę do zaproszenia osoby oskarżającej na bezpośrednią rozmowę, z uwzględnieniem, czy w danej sprawie toczy się postępowanie przed organami państwowymi. Szczegółowe zasady prowadzenia

rozmów umieszczone są w Aneksie nr 2 do niniejszego dokumentu nt. procedury postępowania.

6. Na podstawie tak otrzymanej i zweryfikowanej informacji właściwy przełożony rozstrzyga, czy rozpoczynać natychmiast wstępne dochodzenie kanoniczne. Jeśli decyduje o rozpoczęciu wstępnego dochodzenia kanonicznego zleca jego przeprowadzenie odpowiedniemu kapłanowi lub komisji (kan. 1717 KPK).
7. Jeśli ujawnione fakty dotyczyłyby bieżących wydarzeń i wydawały się prawdopodobne, ordynariusz ma prawo do nakazania tego, co jest postanowione w kan. 1722 Kodeksu Prawa Kanonicznego. Jeżeli natomiast ujawnione fakty dotyczyłyby niedalekiej przeszłości i wydawałyby się prawdopodobne, lecz obecnie nie ma bezpośredniego zagrożenia, przełożony rozstrzyga czy zastosować wobec duchownego środki zapobiegawcze czy odsunąć go od pracy z dziećmi i młodzieżą do czasu wyjaśnienia sprawy. Jeśli chodzi o oskarżenia o czyny sprzed wielu lat zasada ta powinna być stosowana z zachowaniem odpowiedniej słuszności. W przypadkach tych przełożony powinien zachęcić duchownego do wyrażenia uprzedniej, wyraźnej, świadomej i wolnej zgody na poddanie się specjalistycznej diagnozie, czy też, jeśli byłoby to konieczne, także terapii. Do czasu wyjaśnienia zarzutów duchowny nie może być dopuszczony do posługi ani nie może zostać przeniesiony do pracy w innej diecezji.
8. Gdyby oskarżenie zostało wniesione przeciwko zmarłemu duchownemu, nie należy wszczynać dochodzenia kanonicznego, chyba że zasadnym wydałoby się wyjaśnienie sprawy dla dobra Kościoła. Osobę wnoszącą oskarżenie należy powiadomić o tych okolicznościach.
9. Oskarżony duchowny aż do momentu udowodnienia mu winy korzysta z domniemania niewinności. W żadnym wypadku nie może być pozbawiony prawa do obrony. Należy mu również ułatwić uzyskanie pomocy psychologicznej i prawnej. Gdyby podejrzenia nie zostały potwierdzone, powinno się uczynić wszystko, aby zostało przywrócone jego dobre imię, które ucierpiało na skutek bezpodstawnego oskarżenia.
10. Zwyczajnym sposobem działania w trakcie wstępnego dochodzenia kanonicznego jest gromadzenie informacji poprzez przesłuchania, zebranie dokumentów, w tym opinii lekarskich i psychologicznych, itp., o czym szczegółowo mówi Aneks nr 2 do niniejszego dokumentu.

11. Po stwierdzeniu wiarygodności oskarżenia właściwy przełożony przekazuje sprawę Kongregacji Nauki Wiary.
12. Za każdym razem, kiedy ordynariusz otrzymuje wiadomość, przynajmniej prawdopodobną, o przestępstwie, przeprowadza dochodzenie wstępne, a następnie, powiadamia o tym Kongregację Nauki Wiary. Kongregacja, jeśli nie zastrzega sobie sprawy z powodu szczególnych okoliczności, poleca ordynariuszowi dalsze postępowanie. Kompetentny przełożony jest zobowiązany poinformować Kongregację także, jeśli z przeprowadzonego dochodzenia wynikałoby, że w oskarżeniu nie istnieje „fumus delicti”. Jeżeli oskarżenia nie znalazły potwierdzenia we wstępnym dochodzeniu kanonicznym, i zostało to potwierdzone przez Kongregację, należy fakt ten stwierdzić na piśmie i zamknąć sprawę, akta natomiast złożyć w tajnym archiwum kurii (kan. 1719 KPK).
13. Wstępne dochodzenie kanoniczne jednoznacznie odróżnia się od postępowania prowadzonego według prawa polskiego. W przypadku gdy toczy się postępowanie prowadzone przez organy państwowe, wstępne dochodzenie kanoniczne winno być prowadzone w zakresie, w jakim to będzie możliwe z uwagi na ograniczenia prawne, wynikające z postępowania organów państwowych.
14. Odpowiedzialność karną oraz cywilną za tego rodzaju przestępstwa ponosi sprawca jako osoba fizyczna.
15. Przełożony kościelny ma obowiązek zapoznania się z rozstrzygnięciami organów państwowych i uwzględnić je w swoich decyzjach.
16. Wszelka dokumentacja wstępnego dochodzenia kanonicznego z zasady przeznaczona jedynie do wewnętrznego użytku Kościoła. Przełożony winien jednak rozważyć, czy dokumentacja ta stanowi podstawę do złożenia odrębnego doniesienia do właściwych organów państwowych, zgodnie z prawem polskim, o ile z treści zgłoszenia nie wynika, że doszło do popełnienia czynu zabronionego opisanego w innych przepisach niż art. 197 § 3 lub 4 kk, art. 198 kk, art. 200 kk, a zawartych w rozdziale XXV tegoż Kodeksu.
17. Mając na uwadze przepisy prawa polskiego, dotyczące złożenia zawiadomienia o przestępstwie organom ścigania, jego treścią nie mogą być w żadnym wypadku wiadomości uzyskane z sakramentalnego forum wewnętrznego (tajemnica spowiedzi). Analogicznie należy traktować wiedzę uzyskaną w ramach kierownictwa duchowego.

18. W sposób analogiczny, *mutatis mutandis*, należy postępować w przypadkach nadużyć przeciwko szóstemu przykazaniu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia popełnionych przez osoby konsekrowane lub innych świeckich, działających w strukturach Kościoła.
19. W celu zapobiegania nadużyciom, o których mówi ten dokument, należy zadbać o właściwą formację duchownych i kandydatów do stanu duchownego, o czym szerzej mówi Aneks nr 3 do niniejszego dokumentu nt. zasad formacji i profilaktyki tych osób.

Powyższy tekst, przyjęty na mocy uchwały nr 13/366/2014 Konferencji Episkopatu Polski z dnia 8 października 2014 r., został znowelizowany na mocy uchwały nr 5/376/2017 Konferencji Episkopatu Polski z dnia 6 czerwca 2017 r.

Aneks nr 1.

Pomoc ofiarom

Troska o ofiary nadużyć seksualnych to podstawowy akt sprawiedliwości ze strony wspólnoty Kościoła, odczuwającej ból i wstyd z powodu krzywdy wyrządzonej dzieciom i młodzieży.

Art. 1

Przełożony kościelny, którym jest odpowiednio biskup diecezjalny lub wyższy przełożony zakonny, w związku z uzyskaniem informacji o przypadku nadużycia seksualnego wobec niepełnoletniego, zobowiązany jest do:

- 1) udzielenia pomocy duchowej i psychologicznej ofierze nadużycia seksualnego, a w razie potrzeby także konsultacji prawnej;
- 2) podjęcia działań zmierzających do uniemożliwienia ewentualnej kontynuacji przestępstwa i zapewnienia ofierze poczucia bezpieczeństwa;
- 3) podjęcia działań mających na celu uzdrowienie zaufania i przywrócenie właściwego klimatu dla kontynuacji pracy duszpasterskiej we wspólnotie kościelnej, zranionej niegodnym postępowaniem osoby duchownej.

Art. 2

Duszpasterze winni być gotowi do podejmowania rozmów i spotkań z wiernymi, zwłaszcza w pierwszym okresie po ujawnieniu nadużycia seksualnego, jakie miało miejsce w ich wspólnotach. W sposób szczególny troską duszpasterską należy objąć dzieci i młodzież.

Art. 3

1. Przełożony kościelny realizuje obowiązek udzielenia pomocy duchowej i psychologicznej oraz konsultacji prawnej ofierze nadużycia seksualnego, działając przez osobę lub komisję, o której mowa w art. 5 ust. 1 Aneksu nr 2. Procedura postępowania.
2. Ofierze należy się informacja, że jej podstawowym prawem jest złożenie doniesienia do organów ścigania, o czym szczegółowo w art. 5 ust. 2 Aneksu nr 2. Procedura postępowania.

3. Postępowanie względem ofiary nadużycia seksualnego ze strony osób działających w imieniu przełożonego kościelnego powinno być zawsze inspirowane poczuciem sprawiedliwości oraz troską o dobro ofiary i o wspólnotę kościelną.

Art. 4

1. Pomoc ofierze nadużycia seksualnego i jej bliskim rozpoczyna się od przyjęcia zgłoszenia o popełnieniu przez duchownego czynu przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia.
2. Osoba lub komisja, o której mowa w art. 5 ust. 1 Aneksu nr 2. Procedura postępowania, wskazana do przeprowadzenia rozmowy lub rozmów z osobą albo osobami zgłaszającymi nadużycie seksualne, ma zapewnić maksymalne poczucie bezpieczeństwa, okazać wolę życzliwego wysłuchania i przyjęcia prawdy oraz upewnić w przekonaniu, że osoby, ujawniając swoje cierpienie, pomagają też Kościołowi w przywróceniu naruszonego ładu moralnego.

Art. 5

1. Ofierze nadużycia seksualnego, którą jest osoba niepełnoletnia poniżej osiemnastego roku życia pomoc duchowa i psychologiczna powinna być udzielana w ścisłej współpracy z rodzicami (opiekunami prawnymi), a w przypadku ofiary poniżej 15 roku życia za wyraźną ich zgodą.
2. Ofiary nadużyć, zarówno małoletnie, jak i dorosłe, mają prawo do tego, by przy czynnościach wyjaśniających i procesowych towarzyszyła wybrana przez nich osoba zaufana.
3. Mają także prawo do informacji, jakie środki zapobiegawcze zostały podjęte w odniesieniu do osoby oskarżanej o nadużycia.

Art. 6

Pomoc duchowa i psychologiczna powinna obejmować także osoby z najbliższego otoczenia ofiary nadużycia seksualnego, w szczególności członków rodziny. Ich też należy poinformować, w jaki sposób mogą skorzystać z pomocy duchowej i psychologicznej.

Art. 7

Proponując pomoc psychologiczną, przełożony kościelny może sięgać do specjalistów także spoza struktur związanych z Kościołem katolickim.

Powyższy tekst został przyjęty podczas 366. Zebrania Plenarnego KEP, które odbyło się w Warszawie w dniach 7-8 października 2014 r.

Aneks nr 2.

Procedura postępowania

Wszelkie działania podejmowane przez przełożonego kościelnego, w związku z uzyskaniem informacji o przypadkach nadużycia seksualnego wobec osoby niepełnoletniej poniżej osiemnastego roku życia, mające na celu zabezpieczenie dobra wspólnego wiernych i dochodzenie do poznania prawdy – powinny odzwierciedlać kodeksową zasadę: *salus animarum suprema lex*.

Ofiarę nadużycia seksualnego należy otoczyć opieką, zgodnie z postanowieniami *Aneksu nr 1. Pomoc ofierze*. Oskarżonemu o popełnienie czynu przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia przysługuje fundamentalne prawo do obrony, z zachowaniem zasady domniemania niewinności, aż do czasu udowodnienia winy.

Art. 1

W przypadku, kiedy przełożony kościelny, którym jest odpowiednio biskup diecezjalny lub wyższy przełożony zakonny, otrzyma przynajmniej prawdopodobną wiadomość o popełnieniu przez duchownego czynu przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia, zobowiązany jest do wszczęcia wstępnego dochodzenia kanonicznego;

Art. 1 a

1. W przypadku gdy z treści zgłoszenia wynika możliwość popełnienia czynu zabronionego, opisanego w art. 197 § 3 lub 4 kk, art. 198 kk, art. 200 kk, a doniesienie można uznać za wiarygodne, przełożony kościelny zawiadamia za pośrednictwem wyznaczonego pełnomocnika właściwy organ powołany do ścigania przestępstw. Nie ma takiego obowiązku, jeśli przełożony kościelny posiada wiedzę, że organy ścigania zostały powiadomione o czynie zabronionym.
2. Pełnomocnik niezwłocznie dokonuje zawiadomienia organów ścigania w formie pisemnej, podając:
 - 1) dane domniemanego sprawcy;
 - 2) ogólny opis czynu zabronionego;
 - 3) imię i nazwisko domniemanego pokrzywdzonego;
 - 4) dane osoby, od której uzyskano informacje.

3. Pełnomocnik winien uzyskać urzędowe potwierdzenie dokonania zawiadomienia.
4. Jeżeli z treści lub charakteru zgłoszenia wynika w sposób ewidentny, że jest ono niewiarygodne, zawiadomienia organów ścigania należy dokonać niezwłocznie po tym, gdy ewentualnie podjęte wstępne dochodzenie kanoniczne potwierdziło prawdopodobieństwo popełnienia czynu zabronionego, o którym mowa w art. 197 § 3 lub 4 kk, art. 198 kk, art. 200 kk.

Art. 2

Czynności i działania podejmowane przez przełożonego kościelnego wobec podejrzanego duchownego mogą obejmować:

- 1) odsunięcie od obowiązków wynikających z powierzonych urzędów, posług lub zadań celem uniemożliwienia ewentualnej kontynuacji przestępstwa;
- 2) zapewnienie odpowiedniej opieki psychologiczno-terapeutycznej;
- 3) wskazanie miejsca przebywania i zapewnienie niezbędnych środków materialnych do życia.

Art. 3

Celem wstępnego dochodzenia kanonicznego jest:

- 1) zbadanie faktów i okoliczności;
- 2) sporządzenie dokumentacji.

Art. 4

Wstępne dochodzenie kanoniczne obejmuje:

- 1) przyjęcie zgłoszenia;
- 2) procedurę związaną z badaniem faktów, okoliczności i zbieraniem dowodów;
- 3) procedurę związaną z gromadzeniem dokumentacji.

Art. 5

1. Przełożony kościelny wskazuje odpowiednią osobę lub komisję uprawnioną do przyjęcia zgłoszenia.
2. Przyjmujący zgłoszenie, po życzliwym wysłuchaniu osoby skarżącej, zachowując postanowienia *Aneksu nr 1. Pomoc ofierze*, winien:
 - 1) zapytać osobę skarżącą, czy zawiadomiła organy ścigania o czynie zabronionym, o którym mowa w art. 197 § 3 i 4, 198 i 200 kk. Odpowiedź powinna być złożona

w formie pisemnej i zawierać podpis osoby skarżącej. W przypadku odmowy złożenia podpisu, należy sporządzić notatkę służbową;

2) poinformować osobę skarżącą, w przypadku, gdy takie zgłoszenie nie zostało dokonane, o obowiązku złożenia zawiadomienia do organów ścigania; należy również poinformować osobę skarżącą, że władza kościelna dokona takiego zawiadomienia, o ile organy ścigania nie mają jeszcze wiedzy o czynie zabronionym;

3) wyjaśnić, że postępowanie kanoniczne ma charakter wewnętrzkościelny

3. Osoba składająca zgłoszenie, po uzyskaniu informacji, o których mowa w ust. 2, powinna sformułować zgłoszenie na piśmie. Jeżeli tego nie uczyni, podstawą do podjęcia dalszych czynności staje się protokół z odbytej rozmowy, podpisany w miarę możliwości przez wszystkich jej uczestników.
4. W przypadku, gdy zgłoszenie dotyczy osoby poniżej 15 roku życia, osoba pokrzywdzona może być przesłuchiwana tylko za zgodą rodziców i w obecności psychologa. Jeżeli zaś zgłoszenie odnosi się do osoby pomiędzy 15 a 18 rokiem życia, osoba pokrzywdzona powinna być przesłuchiwana w obecności psychologa.
5. Po rozmowie, o której w ust. 4, do podjęcia kolejnych czynności potrzebna jest opinia biegłego psychologa.
6. Skreślony.

Art. 6

W celu uzyskania niezbędnych informacji, dotyczących domniemanego przestępstwa, przełożony kościelny, działając poprzez osobę lub komisję, o których mowa w art. 5 ust. 1, powinien podjąć niezbędne czynności, zmierzające do zbadania okoliczności i zebrania dowodów. Mogą nimi być:

- 1) wezwanie duchownego i przesłuchanie go w siedzibie kurii;
- 2) przesłuchanie osób posiadających wiedzę na temat domniemanego przestępstwa;
- 3) przeprowadzenie wizji lokalnej.

Art. 7

1. W celu przeprowadzenia procedury kanonicznej niezbędne jest zgromadzenie i opracowanie następujących dokumentów:
 - 1) sformułowanego na piśmie zgłoszenia lub protokołu o którym mowa w art. 5 ust. 3;
 - 2) protokołu odbytej rozmowy, o którym mowa w art. 5 ust. 4;
 - 3) protokołu przeprowadzonej rozmowy z duchownym;

- 4) protokołu przeprowadzonej wizji lokalnej;
 - 5) protokołów rozmów z osobami posiadającymi wiedzę na ten temat;
 - 6) opinii biegłego;
 - 7) wszelkich innych dokumentów, zarówno publicznych, jak i prywatnych, które wydają się pożyteczne do rozpoznania sprawy
2. Dokumenty opracowane na okoliczność prowadzonej procedury kanonicznej należy przechowywać w archiwum tajnym kurii biskupiej.

Art. 8

1. Po zakończeniu wstępnego dochodzenia kanonicznego, w którego wyniku stwierdzono wiarygodność zgłoszenia, o którym mowa w art. 5 ust. 3, przełożony kościelny przekazuje sprawę do Kongregacji Nauki Wiary.
2. Po zakończeniu wstępnego dochodzenia kanonicznego, w którego wyniku nie stwierdzono wiarygodności zgłoszenia, o którym mowa w art. 5 ust. 3, przełożony kościelny zobowiązany jest przywrócić niesłusznie podejrzewanego duchownego w obowiązkach i czynnościach, w których został zawieszony i uczynić wszystko, aby przywrócić mu utracone dobre imię.

Art. 9

W przypadku zatrzymania lub podjęcia przez sąd decyzji o zastosowaniu wobec duchownego tymczasowego aresztowania lub innego środka zapobiegawczego, w związku z postawieniem zarzutu popełnienia czynu opisanego w rozdziale XXV Kodeksu karnego – przełożony kościelny powinien powiadomić o tym fakcie Sekretarza Generalnego Konferencji Episkopatu Polski.

Art. 10

We wszystkich przypadkach informacji dla mediów udziela wyłącznie rzecznik prasowy lub inna osoba wyznaczona przez przełożonego kościelnego.

Powyższy tekst, przyjęty na mocy uchwały nr 13/366/2014 Konferencji Episkopatu Polski z dnia 8 października 2014 r., został znowelizowany na mocy uchwały nr 5/376/2017 Konferencji Episkopatu Polski z dnia 6 czerwca 2017 r.

Aneks nr 3.

Zasady formacji i profilaktyki

Fundamentem formacji do kapłaństwa lub życia zakonnego jest budowanie osobistej relacji z Bogiem. W formacji nie może zabraknąć właściwego traktowania i przeżywania sfery seksualnej oraz umiejętnego przygotowania do życia w czystości i celibacie. Niezbędna jest współpraca kandydata z kierownikiem duchowym, spowiednikiem i przełożonymi. Szczególnym zadaniem formatorów jest ukazywanie, przy pomocy różnorodnych form i środków, pozytywnego wymiaru sfery seksualnej, niezbędnego w dojrzałym budowaniu relacji międzyludzkich. Kształtowanie właściwej tożsamości seksualnej powinno dokonywać się przez świadomą akceptację tej sfery i ukierunkowanie jej na głębszą integrację ze sferą emocjonalną i duchową. W przekazie formatorów powinno akcentować się wartości życia w czystości i celibacie jako radosnego daru z siebie, składanego Bogu i ludziom.

I. Zasady formacji

Art. 1

Przed dopuszczeniem kandydata do święceń lub profesji zakonnej, przełożeni są zobowiązani do zbadania zdatności kandydata, zawsze z poszanowaniem prywatności osoby.

Art. 2

1. Droga rozeznania ewentualnych trudności w sferze seksualnej powinna rozpoczynać się w momencie przyjmowania kandydata do seminarium lub zakonu.
2. Zgłaszający się kandydat do seminarium lub zakonu powinien przejść stosowne badanie psychologiczne oraz pogłębiony wywiad, który pozwoli formatorom zorientować się co do poziomu dojrzałości seksualnej oraz występowania ewentualnych zaburzeń. Badania takie powinien przeprowadzić psycholog respektujący antropologię chrześcijańską.
3. W celu dokonania właściwej oceny osobowości kandydata biegły winien przeprowadzić badanie zarówno w formie wywiadu, jak i poprzez test, zawsze za uprzednią, wyraźną, świadomą i dobrowolną zgodą kandydata
4. Tematyka dojrzałości w sferze seksualnej kandydata do kapłaństwa lub życia zakonnego powinna znaleźć swoje miejsce w rozmowach prowadzonych przez formatorów, zwłaszcza ojców duchownych, którzy uczestniczą w procesie

przyjmowania kandydatów do seminarium lub zakonu. Ojcowie duchowni i spowiednicy nie mogą wyrażać swojej opinii o kandydacie na forum zewnętrznym.

5. W przypadku występowania u kandydata do kapłaństwa lub życia zakonnego wyraźnych braków w dojrzałości seksualnej, zadaniem przełożonych jest rozpoznanie i ocena występujących trudności.
6. Do seminarium duchownego lub instytutu zakonnego nie należy przyjmować kandydata, u którego stwierdzono występowanie zaburzeń w sferze seksualnej, w tym głęboko zakorzenionej orientacji homoseksualnej

Art. 3

1. Przedmiotem wykładów i konferencji dla przygotowujących się do kapłaństwa lub życia zakonnego powinna być tematyka związana z kształtowaniem dojrzałej seksualności. Należy ją uwzględnić również w kierownictwie duchowym oraz w innych działaniach służących rozwojowi życia duchowego.
2. Kandydaci do kapłaństwa lub życia zakonnego powinni otrzymać konieczną wiedzę w zakresie odpowiedzialności, na forum kościelnym i państwowym, za przestępstwa przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu, w szczególności popełnione z osobami niepełnoletnimi, a także w zakresie obowiązujących procedur przewidzianych w prawie powszechnym i w prawie lokalnym w odniesieniu do kontaktu z ofiarami nadużyć seksualnych, popełnionych przez duchownych

Art. 4

1. Skuteczna prewencja w zakresie popełniania przestępstw seksualnych przez osoby duchowne swym zasięgiem powinna obejmować grupę formatorów.
2. Ewentualne nadużycia, nawet najmniejsze, w sferze seksualnej popełnione przez formatorów seminaryjnych lub zakonnych winny skłaniać ich przełożonych do szybkiej interwencji, łącznie, gdy zachodzi tego potrzeba, z odsunięciem od pełnienia funkcji

Art. 5

1. Duszpasterze pracujący z dziećmi i młodzieżą powinni być przeszkoleni do profesjonalnego kontaktu z tymi grupami.

2. W ramach konferencji i spotkań dla księży i osób konsekrowanych katechizujących powinno się ich uwrażliwiać na wszelkiego rodzaju nadużycia seksualne, które mogą być popełnione w stosunku do niepełnoletnich.

II. Zasady profilaktyki

Art. 6

1. Prewencja nadużyć seksualnych wobec niepełnoletnich stanowi integralną część zaangażowania Kościoła w pracę z dziećmi i z młodzieżą.
2. Prewencja ma na celu wyeliminowanie ryzyka nadużyć seksualnych w ścisłym tego słowa znaczeniu; ma pomóc uniknąć psychicznych i fizycznych przekroczeń granic intymności oraz przyczynić się do promocji ochrony dzieci i młodzieży przed różnymi formami przemocy i wykorzystania również poza środowiskiem kościelnym.

Powyższy tekst został przyjęty podczas 366. Zebrania Plenarnego KEP, które odbyło się w Warszawie w dniach 7-8 października 2014 r.

NORMY ZASADY I POLITYKA OCHRONY DZIECI

W NIEPUBLICZNYM PRZEDSZKOLU INTEGRACYJNYM

ZGROMADZENIA SIÓSTR MIŁOSIERDZIA ŚW. WINCENEGO A PAULO

W PĘCHERACH-ŁBISKACH

Zapoznałam się :

DNIA:	PODPIS:	UWAGI: